

የነቢያት ከተማ

◆ የተከበሩ ትዝታዎች

ዓለም ለመጨረሻ ጊዜ በሚያደርገው ትግል ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገቡ አገሮች ኒውዮርክ፣ ሞስኮ፣ ፓሪስ፣ ፔኪንግ ወይም ካይር አይደሉም፤ ኢየሩሳሌም ናት። አደባባዮችዋም ሆኑ የተቀደሱ ስፍራዎቿ ትዝታ ቀስቃሾች ናቸው። ዘመናዊቷ ኢየሩሳሌም የተመሠረተችባቸው ድንጋዮችና ፍርስራሾች ያለፉ ወረራዎችን ያሳስቡናል፤ ወደፊት ሊኖር የሚችለውን የጦርነት ሥጋትም ያስገነዝቡናል። ያም ሆኖ እስራኤል የከበረ ተስፋ አላት። ወርቃማዎቹ የዳዊትና የሰሎሞን ዘመን ትዝታዎችና የነቢያት መልእክቶች ዛሬም በቅድስቲቱ ከተማ ያስተጋባሉ። ስለሚመጣው ጎዘንና ስለ አይሁድ ሕዝብ መበተን የተነገረው ትንቢት ተፈጽሞአል፤ የልቅሶ ግንብ በሚባለው ስፍራ እያነቡ መታሰቢያውን አሁንም ይዘክሩታል። ኢየሱስ ራሱም ቢሆን ከተማይቱን ስለሚጠብቃት ጥፋት በትንቢቱ ተናግሮ ነበር። ስለሚደርስባት መፈራረስም አልቅሶላታል። እነዚህ የብሉይና የአዲስ ኪዳን ትንቢቶች የወደፊቱን ዓለም ሁኔታ ለመረዳት ዓይነተኛ ቁልፎች ናቸው።

◆ የፍጻሜው ከተማ

በክርስቲያኖች፣ በአይሁዶችና በዓረቦች የምትከበረው ኢየሩሳሌም የዓለምን ስሜት የሳቦች የሃይማኖት ማዕከል ሆናለች። ይህ ኢየሱስም ሆነ ነቢያት አስቀድመው የተነበዩት ነገር ነው። እንግዲህ ከእነዚህ ትንቢቶች አንጻር ስንመለከተው፣ ዘላቂ ሰላምን በኢየሩሳሌም ለማስፈን የሚደረገውን ድርድርና ውይይት ምክንያት መረዳቱ አያዳግተንም። ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ጎሳዊና ሃይማኖታዊ ጉዳዮች በአንድነት የተጣመሩ ሲሆኑ፣ እነዚህም ለመካከለኛው ምሥራቅ ሰላምን ለማስፈን ኢየሩሳሌምን ማን ይቆጣጠር የሚለውን ጥያቄ በጣም ወሳኝ አድርገውታል። ይህ ሁኔታ ነው ከተማይቱን ለመካከለኛው ምሥራቅ ሰላም ወሳኝ ስፍራ እንድትሆን ያደረጋት። ምንም እንኳን አልፎ አልፎ

ትኩረት ቢሰጣቸው፣ የሲና ባሕረ-ገብ መሬት፣ የጎላን ኮረብታ፣ ወይም ምዕራባዊ ዳርቻ ይህን ያህል አንገብጋቢ ስፍራዎች አይደሉም።

በኢየሩሳሌም ላይ የሚነሣው ጦርነት እንደ ሰደድ እሳት ዓለምን ሁሉ ሊያዳርስ ይችላል። ምናልባትም ዓለም አቀፍ የሰላም ድርድር ማድረግና በአካባቢው ያሉ ኃይላት እንዲቀበሉት ማስገደድ ብቸኛው መፍትሔ ይሆናል። ተቃራኒ የአሳብ ፍጭቶችን ጸጥ ማድረግ የሚቻለውም በዚህ መንገድ ብቻ ነው። ኢየሩሳሌምን ለመቆጣጠር በየጊዜው የሚደረገው ሃይማኖታዊ ግጭትም ከመጨመሩ ባሻገር ዓረቦች መቅደሱ የነበረበትን ስፍራ እጃቸው ለማግባት ተደጋጋሚ ጥያቄ አቅርበዋል። በእስራኤል በኩል ደግሞ፣ የጥንቱን ቤተ መቅደስ እንደገና ለመሥራት ሙከራ እንደሚደረግ ትንቢቱ ይጠቁማል። የመካከለኛው ምሥራቅን ወቅታዊ ሁኔታ በተጨማሪም ለመረዳት፣ ታሪክንና ትንቢትን በጥምር ማወቅና ሂደቱን ማገናዘብ ይገባል። የነቢያት ከተማ የሆነችው ኢየሩሳሌም በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን የተተነበዩትን የዳንኤልንና የኢየሱስን ትንቢቶች ለመረዳት ቁልፍ ሚና አላት። በትንቢት ወደተወሰነላት ፍጻሜ መዳረሻ በመገስገስ ላይም ትገኛለች።

◆ ጥንታዊው የኢየሩሳሌም ታሪክ

የኢየሩሳሌም ከተማ ምሥራታ ባለፉት የዘመናት ምሥጢር የተሸፈነ ነው። ሳሌም የተሰኘው ስሟ መጀመሪያ መጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተጠቀሰው በዘፍጥረት 14፡18 ውስጥ ነው። መልክ ጸዴቅ የዚህች ከተማ ንጉሥ ነበር። በግብፅ የተገኘው የቴል ኤል አማርና ሰሌዳ [Tell Amarna Tablets] ይህን ያረጋግጥላታል። ሳሌም የተሰኘው ስሟ በኋላ “ኢየሩ” ከሚለው ጋር ተጋጥሞ በዚህ ስም መጠራት ከጀመረች የአራት ሺህ ዓመታት ታሪክ አላት። ኢየሩሳሌም ከማንም የዓለም ትልቅ ከተማ ይልቅ በብዙ ሰዎችና ትውልዶች ስትታወቅ ናራለች።

◆ የእስራኤል ሕይወትና ተስፋ ማዕከል

በይሁዳ ኮረብቶች ላይ የተመሠረተችውና በሜዲትራኒያን ባሕር ዳርቻና በዮርዳኖስ ወንዝ መካከል የምትገኘው ኢየሩሳሌም፣ ለቁጥር የሚታከት ሁከት የታባባትና ያስተናገደች ከተማ ናት። ከተማዋ ዝናን ማግኘት የጀመረችው በአሥረኛው ዓመተ ዓለም የእስራኤል ንጉሥ የነበረው ዳዊት መዲናው ካደረጋት ጊዜ አንሥቶ ነበር። የገናናዎቹ ነገሥታት፣ የዳዊትና የሰሎሞን ግዛቶችም ድንቅ ውበትና ሀብት ወደ ከተማይቱ እንደ ጎርፍ አመጡ። ከዚህ ሁሉ እጅግ ጎልቶ የሚነገርለት፣ ዝነኛው የሰሎሞን ቤተ መቅደስ ተሠርቶ ያለቀበት ዘመን ነበር።

ሃይማኖታዊ መነቃቃትና ውድቀት ሲከሰቱት ወደኖረችው ወደዚህች ክተማ ነበር። ነቢያት የተግሣጽ መልእክታቸውንና የሚጠብቃትን ክቡር ተስፋ ለማወጅ የመጡት።

ይህች ጥንታዊት ክተማ በተደጋጋሚ የጦርነት ማዕበል ተመታለች፤ ሙሉ በሙሉ ወድማም እንደገና እንሰራርታለች። ወራሪዎቿ የታወቁ ጥንታዊ መንግሥታት ጭምር ነበሩ። አውራ ጎዳናዎቿ በግብፃውያን፣ አሦራውያን፣ ባቢሎናውያን፣ ፋሪሳውያን፣ ሰሉሲዳውያን፣ ሮማውያን፣ በመስቀል ጦርነት ተዋጊ ክርስቲያኖች፣ ሳራሰናውያን፣ ማመሉካውያን፣ እና በአቶማን ቱርኮች ሲረገጡ ኖረዋል። እንዲህ በሚያስደንቅና ልብ በሚነካ ትዝታ የተሞሉ ክተማዎች ምናልባት ቢኖሩ በጣም ጥቂት ይሆናሉ።

◆ ወደ ኢየሩሳሌም የሚመጣው መሢሕ

አይሁዶች የመሢሕን መምጣት ለምዕተ ዓመታት ሲጠባበቁ ኖረዋል። የእስራኤልና ዓረቦች አባት የሆነው አብርሃም በተሰጠው ትልቅ ተስፋ መሠረት የምድሪቱ ወራሾች የልጅ ልጅ የሆነው የያዕቆብ ዘሮች ሊሆኑ ይገባ ነበር። ምድሪቱ ወዲያውኑ የሚወርሷት ባትሆንም፣ ለብዙ ምዕተ ዓመታት በስደት ከኖሩ በኋላ ተመልሰው ይኖሩባቸዋል። ይህ የተፈጸመው ያዕቆብና ቤተሰቡ ወደ ግብፅ ከሄዱና ታላቅ ሕዝብ ከሆኑ በኋላ ነበር።

እስራኤላውያን ከግብፅ ወጥተው ተስፋ የተገባላቸውን ምድር በከፊል እጃቸው ማድረጋቸው በመጀመሪያዎቹ የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ተገልጧል። የእግዚአብሔርን ሕግጋት ባለመጠበቃቸው ዳግመኛ ከአገራቸው እንደሚሰደዱም ነቢያት ተንብደው ነበር። አሦራዊያን ከአሥራ ሁለቱ ነገድ አሥሩን በምርኮ ወሰዱ። ከአንድ መቶ ህያ አምስት ዓመት በኋላ ደግሞ፣ ባቢሎናውያን የቀሩትን ሁለት ነገዶች ወሰዱ፤ ኢየሩሳሌምንም አፈረሷት። ነገር ግን ነቢያት እንደተነበዩት ሁሉ በስድስተኛው ዓመተ ዓለም እንደገና ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ። ቤተ መቅደሱና ክተማዋ እንደገና ተሠርተው፣ እንደ ወትሮው እስራኤል የሃይማኖትና ፖለቲካ ሕይወት ማዕከል ሆነች። ቅን የሃይማኖት ሰዎችና አይሁዶች በብሉይ ኪዳን ነቢያት የተነገረውን በመረዳት በእግዚአብሔር የተመረጠላቸው መሢሕ፣ አዳኝና መሪ አንድ ቀን ወደ ኢየሩሳሌም ይመጣል ብለው ያምኑ ነበር።

በ63 ዓ.ም. ኢየሩሳሌም በሮማውያን እጅ ከወደቀች ወዲህ ለእስራኤላውያን አዲስ የጭቆናና የስደት ምዕተ ዓመታት ተጀመሩ። የሮማውያን ወረራ አስጨናቂ ቀንበር ሆነባቸው። በሃይማኖት መሪዎቻቸው መካከል መከፋፈል ቢኖርም፣ በነቢያቱ ትንቢት መሠረት ንጉሣቸው የሆነው መሢሕ

መጥቶ በዳዊት ዙፋን ላይ በመንገድ ሕዝቡን ከጠላቶቻቸው የሚታደግበትን ዘመን በናፍቆት መጠበቃቸው አልቀረም።

በአዲስ ኪዳን ወንጌላት እንደተገለጠውና ነቢዩ ሚልክያስም እንደተነበየው ኢየሱስ ከኢየሩሳሌም በስተደቡብ በምትገኘው ቤተልሔም ከተማ ተወለደ (ሚክ. 5:2)። በአይሁድ ሥርዓት መሠረት የኢየሱስ እናት ማርያምና ዕጮኛዋ ዮሴፍ የሙሴ ሕግ የሚጠይቀውን መሥዋዕት ሁሉ አሟልተው ሕፃኑን ወደ ቤተ መቅደስ ወሰዱት።

የልጅነት ጊዜውን በናዝሬት ካሳለፈ በኋላ፣ 12 ዓመት ሲሆነው ከቤተሰቡ ጋር ወደ ኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ ሄዶ በጊዜው የነበሩትን ምሁራንና የሃይማኖት መሪዎች በሥነ-መለኮት እውቀቱ አስደነቀ።

ከትንሽ ቆይታ በኋላ ወደ ናዝሬት በመመለስ የነቢይነት ተልዕኮውን እስከጀመረበት ጊዜ ድረስ ማንም ሳያውቀው በግምት ለሀያ ዓመታት ያህል ኖረ።

◆ ተቀባይነት ያጣው ንጉሥ

ነቢያት የተናገሩለት መሢሕ እርሱ መሆኑ በመጥምቁ ዮሐንስ ከገለጠ በኋላ ኢየሱስ የብዙዎችን ትኩረት ስቦ ነበር። የእስራኤል ሃይማኖት እምብርት በሆነችው ኢየሩሳሌም የነበሩ ሊቀ ካህናትና መሪዎች ግን፣ ኢየሱስ ስለ ራሱ የተናገረውን በጥርጣሬ ነበር የተመለከቱት። በትምህርቱና በአስገራሚ ተአምራቱ የተደነቁ ተራ ሰዎች ግን በብዛት ተከተሉት። በኢየሱስና በአይሁድ መሪዎች መካከል የክረረ ክርክር የማይቀር ነበር። ለሦስት ዓመታት እየተዘዋወረ ባስተማረ ጊዜ፣ በእርሱና በእስራኤል የሃይማኖት መሪዎች መካከል ብርቱ ቅራኔና አለመጣጣም ተፈጥሯል።

በብሉይ ኪዳን በተነገረው ትንቢት መሠረት ወደ ኢየሩሳሌም የሚገባበትን የአህያ ውርንጭላ እንዲያመጡለት ደቀ መዛሙርቱን አዘዛቸው። በሷ ተቀምጦ ኢየሩሳሌም ሲገባ፣ ከዘመናት በፊት በነቢዩ ዘካርያስ፡-“አንቺ የጽዮን ልጅ ሆይ እጅግ ደስ ይበልሽ፤ አንቺ የኢየሩሳሌም ልጅ ሆይ እልል በይ፤ እነሆ፣ ንጉሥሽ ጻድቅና አዳኝ ነው፤ ትሑትም ሆኖ በአህያም፣ በአህያይቱ ግልገል በውርንጭላይቱ ላይ ተቀምጦ ወደ አንቺ ይመጣል” (ዘካ. 9:9) ተብሎ የተነገረው ትንቢት ተፈጻመ።

ልክ ዘካርያስ እንደተነበየው ኢየሱስ ኢየሩሳሌም በክብር ገባ። የተከተሉት ሕዝቦች፣ ከኢየሩሳሌም ውጪና ከከተማም የመጡት፣ በእስራኤል ላይ የሚነግሠው የተተነበየለት መሢሕና ተስፋ የተገባላቸው የዳዊት ልጅ እርሱ መሆኑን በደስታ እየራጩ ተቀበሉት። የማቴዎስ ወንጌል ይህን አስደናቂ ትዕይንት ሲገልጥ፡-

“የሚቀድሙትም ሕዝብ የሚከተሉትም ሆሳዕና ለዳዊት ልጅ በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው! ሆሳዕና በአርያም እያሉ ይጮኹ ነበር። ወደ ኢየሩሳሌምም በገባ ጊዜ መላው ከተማ ይህ ማን ነው? ብሎ ተናወጠ። ሕዝቡም ይህ ከገለላ ናዝሬት የመጣ ነቢዩ ኢየሱስ ነው አሉ” ይላል (ማቴ. 21:9-11)።

የእስራኤላውያን ኢየሱስን ነቢይና መሢሕ አድርጎ በክብር መቀበል የሃይማኖት መሪዎችን አስደንግጧቸው ነበር። ከዚህም የተነሣ “ደቀ መዛሙርትህንና ‘ንጉሥ’ ነው” እያሉ የሚያውጁልህን ዝም እንዲሉ ንገራቸው” ብለው ኢየሱስን ጠየቁት። እርሱ ግን “እላችኋላሁ፣ እነዚህ ዝም ቢሉ ድንጋዮች ይጮኻሉ” በማለት የግሣዜ መልስ ነበር የሰጣቸው (ሉቃስ 19:40)።

◆ ኢየሱስ የሃይማኖት መሪዎችን ተቃወመ

የሃይማኖት መሪዎች ኢየሱስን መጥላታቸው ይበልጥ ይፋ ሆነ። ከእነርሱ ይልቅ ተወዳጅነትን በማግኘቱ ቀንተው ሊገድሉት ዕቅድ ያወጡ ጀመር። እርሱ ደግሞ ጸሐፍትና ፈሪሳውያን በአደባባይ ልታይ ልታይ ማለታቸውን ግብዝነት ነው በማለት ነቀፋቸው። ከማቴዎስ 23 ለመረዳት እንደሚቻለው “ግብዝኝ” እና “ዕውሮች የምትመሩ ዕውሮች”፣ “በውጭ አምረው የሚታዩ፣ በውስጥ ግን በሙታን አጥንትና ርኩሰትም ሁሉ የተሞሉ በናራ የተለሰኑ መቃብሮች”፣ “የነቢያት ሁሉ ገዳዮች” አላቸው። “እናንተ እባቦች፣ የእፋኝት ልጆች፣ ከገሃነም ፍርድ እንዴት ታመልጣላችሁ?” (ቁ. 33)። “ደንቆሮዎችና ዕውሮች” (ቁ. 17) በማለት በተደጋጋሚ ነቅፏቸው ነበር። እናክብረዋለን የሚሉትንም ሕግ ራሳቸው ያፈርሱት እንደነበር በግልጥ ነገራቸው። ስለ ኢየሩሳሌም ከተማ በማልቀስ ነበር ግሣዜውን የጨረሰው፡-

“ኢየሩሳሌም ኢየሩሳሌም ሆይ! ነቢያትን የምትገድል፣ ወደ እርሷ የተላኩትንም የምትወግር፣ ዶሮ ጫጩቶቿን ከክንፎችዋ በታች እንደምትሰበሰብ ልጆችሽን እሰበሰብ ዘንድ ስንት ጊዜ ወደድሁ! አልወደዳችሁምም? እነሆ ቤታችሁ የተፈታ ሆኖ ይቀርላችኋል። እላችኋለሁና በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው እስክትሉ ድረስ ከእንግዲህ ወዲህ አታዩኝም” (ማቴ. 23:37-39)።

◆ የኢየሩሳሌምን መጥፋት ኢየሱስ አስቀድሞ ተናገረ

ደቀ መዛሙርቱ የኢየሱስን ወደ ኢየሩሳሌም ከተማ በክብር መግባት እና ይፋ በመውጣት ላይ የነበረውን የአይሁድ መሪዎች ጥላቻ ተመልክተው ነበር። ሰዎችንና ከተማይቱን ክልብ ይወዳቸው እንደነበርም ተረድተዋል።

ቅድስቲቱ ከተማ በቅርቡ እንደምትጠፋ አውቆ ወደ እሷ እየተመለከተ እንዲህ በማለት አለቀሰላት።

“ለሰላምሽ የሚሆነውን በዚህ ቀን አንቺስ ስንኳ ብታውቁ፤ አሁን ግን ከዓይንሽ ተሰውሮአል፤ ወራት ይመጣብሻልና፤ ጠላቶችሽም ቅጥር ይቀጥሩብሻል፤ ይከቡሻልም በየበኩሉም ያስጨንቁሻል፤ አንቺንም በአንቺም ውስጥ የሚኖሩ ልጆችሽን ወደ ታች ይጥላሉ፤ በአንቺ ውስጥም ድንጋይ በድንጋይ ላይ አይተውም፤ የመጎብኘትሽን ዘመን አላወቅሽምና” (ሉቃስ 19:42-44)።

ይህ ትንቢት አርባ ዓመት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ተፈጽሟል። በአይሁድና በሮማውያን መካከል ለብዙ ዓመታት ብጥብጥና ጦርነት ከተካሄደ በኋላ የሮማውያን ወታደሮች ወደ ኢየሩሳሌም ገብግበው፣ ዙሪያዋን በመክብብ እጃቸውን እስከሚሰጡ ሕዝቡን አሰራቡ፤ ድልም አደረጋቸው፤ ከተማይቱንም አቃጠሏት፣ ዘረፏት፤ በዚያ ዘመን እስከ ሚሊዮን የሚደርስ ሕይወት እንደጠፋ ተገምቷል። ከዚህም በላይ የእስራኤል ጠላቶች በሄሮድስ ከስድስት ዓመታት በፊት ተጠናቅቆ የነበረውን ቤተ መቅደስ ብርቅና ድንቅዩ የሆኑ ድንጋዮች ከኢየሩሳሌም ደቡብ ምሥራቅ ባለው ሸለቆ ውስጥ ጣሉ። የክርሙምድር ተመራማሪዎች [አርኪዮሎጂስቶች] ዛሬም የቤተ መቅደሱን ፍርስራሽ ድንጋዮች በማግኘት ላይ ናቸው። በ70 ዓ.ም. ሌላ ዓይነት አስጨናቂ ስደት በተንከራታቸዋል አይሁዳውያን ላይ ቀጥሎ እስከ ሀያኛው ምዕተ ዓመት ድረስ ተሠቃዩ።

◆ የደቀ መዛሙርቱ ጥያቄዎች

ደቀ መዛሙርቱ ምን እንደሚሆንና ኢየሱስ ምን ለማለት እንደፈለገ በሚገባ አልተረዱም ነበር። እንዲሁም የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ባለመቀበ ላቸው ግራ ገብቷቸው ነበር። የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ኢየሱስን ንጉሣቸውና አዳኛቸው አድርገው ቢያቀርቡትም፣ በአንጻሩ ደግሞ የመሪዎቹ አለመቀበል ከትንቢቱ ጋር አልጣጣም አላቸው። ወደ ኢየሩሳሌም በክብር ከመጣቱ አንጻር የአይሁድ መሪዎች ተቃውሞ መክፋቱ ለደቀ መዛሙርቱ እንቅፅልሽ ሆነባቸው።

ኢየሱስ ከኢየሩሳሌም በመውጣት የቄድሮንን ሸለቆና የደብረ ዘይትን ተራራ አጳርጦ ወደ ምሥራቅ ከሄደ በኋላ አራቱ ደቀ መዛሙርት ማለት፣ ጴጥሮስ፣ ያዕቆብ፣ ዮሐንስና እንድርያስ ለብቻቸው መጥተው እንዲህ በማለት ጠየቁት፣ “ንገረን ይህ መቼ ይሆናል? ይህስ ሁሉ ይፈጸም ዘንድ እንዳለው ምልክቱ ምንድር ነው?” (ማር. 13:3-4)። ጥያቄያቸው ስለ መጨረሻው ዘመን እንደነበረ የማቴዎስ ወንጌል እንዲህ በማለት ጨምሮ ይገልጻል፣ “ይህ መቼ

ይሆናል? የመምጣትህና የዓለም መጨረሻ ምልክቱስ ምንድር ነው? (ማቴ. 24:3)። በእርግጥ፣ ሁለት ጠቃሚ ጥያቄዎችን ነበር ያቀረቡለት። የመጀመሪያው ኢየሩሳሌም መቼ ትጠፋለች? የሚል ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ፣ ይህ ዘመን መቼ አብቅቶ መንግሥትህ ለእስራኤል ይመጣል? የሚሉ ነበሩ።

ደቀ መዛሙርቱ ስለ ትንቢት ያላቸውን አመለካከት እያገናዘቡ በማስተካከል ስለ ኢየሱስ የተነገሩ ትንቢቶች በሙሉ መጀመሪያ በመጣበት ወቅት እንዳልተፈጸሙ እየተረዱ ሄዱ። መከራና ሥቃይ ነበር ያኔ ኢየሱስን የጠበቀው። ኢየሩሳሌም በቅርቡ የምትፈርስ ከሆነ ያ ታላቅ የክብር መንግሥት እንዴት ሊመጣ ይችል ይሆን? አሕዛብ አይሁዳውያንን ማሠቃቻቸውን ይቀጥላሉ ማለት ነው? ይህ ሁሉ እንዴት ያበቃል?

◆ ለደቀ መዛሙርቱ ጥያቄዎች የኢየሱስ መልሶች

ኢየሱስ የሰጣቸው መልስ በማቴዎስ፣ በማርቆስና ሉቃስ ወንጌሎች እንደሰፈረው፣ በጥንቃቄ ሲጠና ስለ ሁለት በተለያዩ ጊዜያት ማለትም፣ ወደፊት በኢየሩሳሌም ውስጥ ሊከሠቱ ስለሚችሉ ድርጊቶች እንደተናገረ ግልጥ ይሆናል። የመጀመሪያው ትንቢት የተፈጸመው በሉቃስ 21:5-24 በተነገሩት ማስጠንቀቂያዎች መሠረት በ70 ዓ.ም. ቤተ መቅደሱ በፈረሰ ጊዜ ነበር። የሁለተኛው ክፍል ትንቢቶች የሚያመለክቱት፣ ቤተ መቅደሱ ከፈረሰ ጀምሮ ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ወደ ምድር እስከሚመጣ ድረስ በዚህ ዘመን ብዙ ተአምራዊ ምልክቶች እንደሚፈጸሙ ነው (ሉቃስ 21:25-28)።

ኢየሱስ ስለ ኢየሩሳሌም መውደም የተናገረው ትንቢት የተፈጸመ መሆኑን ዛሬ በቀላሉ እንረዳለን። ኢየሱስን ያልተቀበሉ የአይሁድ መሪዎች ለኢየሩሳሌም መጥፋት ምክንያት ሆነዋል። የሮማውያን ወታደሮች ከተማይቱን ይከቧታል፤ ሕዝቧን ይገድላሉ፤ ከተማይቱን ያቃጥሉና ቤተ መቅደሷን ያፈርሱታል። ይህ ጊዜ የእስራኤል ሕዝብ እንደገና ለአዲስ ስደትና መከራ የሚዳረግበት ይሆናል። የዘመኑን ሁኔታ ዝርዝር ኢየሱስ በማቴዎስና በማርቆስ ወንጌል ገልጦታል።

◆ የአሁኑ ዘመን በኢየሱስ አገላለጥ

በማቴዎስ 24:4-14 ኢየሱስ የዚህን ዘመን ዘጠኝ ዋና ዋና ባሕርያት በጥቅሉ ተናግሯል። እነርሱም፦

1. ብዙዎች እኔ ክርስቶስ ነኝ የሚሉ ይመጣሉ፤ እነዚህ ሰዎች ሐሰተኞችና አስመሳዮች ናቸው፤
2. “ጦርነቶችና የጦርነት ወሪዎች”፤
3. ረኃብ፤
4. “ቸንፈር” (ማቴ. 24:7)፤
5. የምድር መናወጥ፤
6. የብዙዎች

ሰማዕት መሆን፤ 7. ብዙ ሐሰተኞች ነቢያት ይነግሱ፤ 8. ከዓመፅም ብዛት የተነሣ የብዙ ሰዎች ለእግዚአብሔር ያላቸው ፍቅር ይቀዘቅዛል፤ 9. የእግዚአብሔር መንግሥት የምሥራች (ወንጌል) በዓለም ሁሉ ይሰበካል። ያለፉት አንድ ሺህ ዘጠኝ መቶ ዓመታት የዚህን ትንቢት ትክክለኛነት መስክረዋል። ኢየሱስ የሚናገረውን ያውቅ ስለነበር ትንቢቶቹ እውነት ናቸው።

ክርስቶስ በትክክል እንደተነበየው ዘመናችን የሃይማኖት ትርምስና ማታለል የሞላበት ነው። ተደጋጋሚ ጦርነት የደረሰ ከመሆኑም ሌላ አሁንም ቢሆን የዘመኑ ትውልድ በማያቋርጥ የጦርነት ፍርሃት ተጨንቋል። በሚሊዮን የሚቆጠሩ ሕዝቦች በረከብና በወረርሽኝ ሞተዋል። ይህ የሀያኛው ምዕተ ዓመት ረከብ ምናልባት ከምንጊዜውም የከፋና ብዙ ሰዎችን ለእልቂት የዳረገ ሳይሆን አይቀርም። በተለይ በአይሁድ ላይ የጠነከረው የሃይማኖት ሥቃይ የእነዚህ ዓመታት መታወቂያ ነው። ቤተሰቦች በእምነት ምክንያት ሲከፋፈሉ፤ በሥልጣን ላይ ያሉ ገዥዎችም የማይስማማቸውን እምነት ከምድረ-ገጽ ለማጥፋት አያሌ መከራ አድርገዋል። በዚህ ጠንቅ ነው ባለፉት አንድ ሺህ ዘጠኝ መቶ ዓመታት በሚሊዮን የሚቆጠሩ ሕዝቦች የተጨፈጨፉት።

◆ የኢየሱስ ትንቢቶች ትክክለኛነት

በየዘመኑ የተነገሩ ትንቢቶችን በዝርዝር ስናጠና በትክክል መፈጸማቸው ያስደንቀናል። ማንም ቢሆን እግዚአብሔር ካልገለጠለት የዛሬ ሁለት ሺህ ዓመታት የሚደርሱትን ሁኔታዎች መተንበይ እጅግ ያዳግተዋል። የኢየሱስ ትንቢቶች ግን ታሪክ እንዳረጋገጠው ፍጹም ናቸው። ይህ ማለት ግን የተናገራቸው ትንቢቶች ሁሉ ተፈጽመዋል ማለት አይደለም። የዘመን መጨረሻ ወደፊት እንደመሆኑ፤ የተፈጸሙት የኢየሱስ ትንቢቶች ቃል በቃል መከናወናቸውን ካረጋገጥን፤ ስለ ወደፊቱ የተናገራቸውን ትንቢቶች ፍጹሚያ መጠበቁ ያዳግተናል? እነዚህ ጥያቄዎች ዛሬም በአስተዋይና አርቆ አሳቢ ሰው አእምሮ ይጉላላሉ። ታዲያ ትንቢቶቹ ላይ አለመመሥረት ወደፊት የሚሆነውን ነገር በግምት ብቻ መናገር ይሆናል። ለሚሆነው ሁሉ ብቸኛው የእውነት ምንጭ መጽሐፍ ቅዱስ ነው። የዓለም የወደፊት ዕድል ምንድነው? የኢየሱስ ስምና የአይሁድ ዕጣ-ፈንታስ? ኢየሱስ ዝርዝር ትንቢቶችን ተናግሮ፤ ሰሚዎቹ ኢየሱስ ስምን በአንክር እንዲመለከቱ አስጠንቅቋቸዋል።

ኢየሩሳሌምን በአንክሮ ተመልከቱ

◆ የኢየሩሳሌም የወደፊት ዕጣ ምንድነው?

ከአንድ ትውልድ በፊት የነበሩ አንዳንድ ሰዎች እስራኤል እንደገና እንደ መንግሥት ለመቋቋም ያላት ዕድል ያበቃለት እንደሆነ አስበው ነበር። አይሁዶች በግላቸው በመንፈስ ቢነቃቁም ወደ መሪታቸው በፍጹም አይመለሱም፤ ኢየሩሳሌምንም አይዙም፤ የገናናዎቹ ነቢያት ትንቢቶችም በፍጹም አይከናወኑም ብለው ነበር። አይሁዶች መሢሐቸውን ስላልተቀበሉት እነርሱንም እግዚአብሔር አይቀበላቸውም የሚል ነበር የእነዚህ ሰዎች ድምዳሜ።

ዛሬ ግን ስለ እስራኤል የተነገረው ተስፋ በጭራሽ አይፈጸምም ለማለት አንችልም። ሐቁ እንደሚያሳየው እስራኤል ወደ ምድሯ ተመልሳ የራስዋን ሉዓላዊ መንግሥት መሥርታለች። ጥንታዊ መዲናዋን ኢየሩሳሌምንም ለመቆጣጠር በቅታለች። ይሁን እንጂ የኢየሩሳሌም የወደፊት ዕጣ ምን ይሆናል? ወደ ፍጻሜው ስለማምራታችን የትንቢት ቅደም ተከተል የሚጠቁመን ስምንድን ነው?

በዙዎች፣ እስራኤል መንግሥቷን በከፊል ብታስመልስም፣ ገናናው የሰላምና የጽድቅ መንግሥት ገና በምድር እንዳልተመሠረተ ያመለክታሉ። አይሁዶች ኢየሱስን እንደ መሢሕ ስላልተቀበሉት ሰላም፣ ደኅንነትና የኢኮኖሚ ብልጽግና አላገኙም ይላሉ። አንዳንዶች ደግሞ፣ አስደናቂው የእስራኤል ወቅታዊ ታሪክ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር አይዛመድም ሲሉ፣ ሌሎች ትንቢቶቹ ዛሬ ተፈጽመዋል ይላሉ። የቱ ነው እውነታው? የኢየሩሳሌምና የእስራኤል የወደፊት ዕጣ ስምንድን ነው?

◆ የ1967 ዓመተ ምሕረቱ ጦርነት

እስራኤል በ1948 ዓ.ም. በነጻ መንግሥትነት ከተመሠረተች ወዲህ ምናልባት የ1967 ዓመተ ምሕረቱን የሰድስት ቀን ጦርነት የሚመስል አስገራሚ

ሁኔታ አልገጠማትም ማለት ይቻላል። የጥንቷ የአይሁድ ከተማ ኢየሩሳሌም፣ ከ70 ዓ.ም. በኋላ ለመጀመሪያ ጊዜ በአይሁዶች እጅ ገባች። እስራኤል ከኮርዳናስ ወንዝ በስተ ምዕራብ ያለውን ግዛት በማክል ተስፋፋች። ይህ አስደናቂ እድገት ለእስራኤል መንግሥት ምሥረታ አስፈላጊነቱ የቱን ያህል ነው?

ብዙዎች በሉቃስ 21:24 ላይ ኢየሱስ የተናገረውን አስገራሚ ትንቢት ማስተዋል ጀምረዋል። በዚህ ክፍል፣ “የአሕዛብም ዘመን እስኪፈጸም ድረስ ኢየሩሳሌም በአሕዛብ የተረገጠች ትሆናለች” ያለው ስለዚህ ዘመን ነበር። እንደሚታወቀው እስራኤል ጥንታዊት ከተማዋን እጅዋ አድርጋለች። ታዲያ በአሁኑ ጊዜ የአሕዛብ ዘመን ተፈጽሟል ማለት ነው?

ከ1967 ዓ.ም. ወዲህ እንኳን የተከሠቱት ድርጊቶች እስራኤል ኢየሩሳሌምን የያዘችት ለጊዜው መሆኑን ያመለክታሉ። የገናኖው መንግሥቷ ዘመን ገና አልደረሰም። የአሜሪካ መንግሥት ባይረዳት ኖሮ ዙሪያውን የከበባት የዓረብ ዓለም ባሕር ውስጥ ያስምጣት ነበር። በ1973 ዓ.ም. ጦርነት ከጥፋት ልትተርፍ የቻለችው በጊዜው አሜሪካ የጦር መሣሪያ ስላቀበለችት ነበር። በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች እንደሚያመለክቱት፣ የእስራኤል የመጨረሻ የድል ሰዓት የሚሆነው፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ተመልሶ ሕዝቡን በመታደግ የጽድቅና የሰላም መንግሥት በምድር ሲመሠርት ይሆናል።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ኢየሩሳሌምና እስራኤል የወደፊት ዕጣ ምን ያስተምራል? ይህስ በመጨረሻው ዘመን ዓለምን ሁሉ ከሚያሳትፈው ጦርነት ጋር ምን ግንኙነት አለው? የብዙዎች ጥያቄዎች መልስ በነቢዩ ዳንኤል ትንቢት ውስጥ ይገኛል። የሰው ዘር ታሪክ አስደናቂ ፍጻሜ እንዲኖረው የተወሰነ ስለሚመስል፣ እነዚህን ትንቢቶች ማወቅና መረዳት ይህን ፍጻሜና የዓለማችንን ወቅታዊ ሁኔታ ለመረዳት ያስችላል።

◆ የዓለም ታሪክ ንድፈ-አሳብ ከዳንኤል ትንቢት አንጻር

የባቢሎን ጦር አዛዥ የነበረው ናቡከደነፆር በ605 ዓመተ ዓለም በበጋው ወራት ኢየሩሳሌምን ድል አድርጎ ሲይዛት ነቢዩ ዳንኤል ገና ለጋ ወጣት ነበር። ናቡከደነፆር በጊዜው የበርካታ ግዛቶች ንጉሥ እንደመሆኑ፣ በልዩ ችሎታቸው እንዲያገለግሉት የእስራኤልን ወጣቶች እየመረጠ በምርኮ ወደ ባቢሎን መውሰድ ጀምሮ ነበር። ዳንኤልም በዚህ አኳኋን ተወስዶ በባቢሎን ትምህርት ቤት ለተወሰኑ ዓመታት ከሠለጠነ በኋላ ከምርኮኞቹ መካከል ለናቡከደነፆር ግዛት አስተዳዳሪነት ብቁ ሆኖ ተገኘ።

አንድ ቀን ናቡከደነፆር አስፈሪ ሕልም ዓለመ። በሕልሙም ታላቅ ምስል በአልጋው አጠገብ እንደ ሐውልት ተገትሮ አየ። ምስሉም፣ ራሱ ወርቅ፣

ደረቀና ክንዶቹ ብር፣ ሆዱና ወገቡ ነሐስ፣ ጭናቹ ብረት፣ እግሮቹም እኩሉ ብረት እኩሉ ሸክላ ነበሩ። ናብከደነዖርም ሕልሙ አንዳች መልእክት እንዳለው እርግጠኛ ስለነበር ታወከ።

ሕልም ፈቺዎችንም በፍጥነት አስጠራ። የሕልሙን ፍቺ ብቻ ሳይሆን፣ ያየውንም ትንቢት ጭምር እንዲነግሩት ጠየቃቸው። ይህን ያደረገው ሕልሙ ጠፍቶት ይሁን ወይም እነርሱን ለመፈተን አስቦ፣ እርግጠኞች አይደለንም። የባቢሎን ጠቢባን ሕልሙንም ሆነ ፍቺውን ሊነግሩት ባለመቻላቸው እጅግ ተቆጣ። ሁሉም እንዲገደሉ አዘዘ። ለጊዜው በስፍራው ያልነበረው ዳንኤልም ከጠቢባኑ አንዱ ስለነበር ተፈልጎ እንዲገደል ተወሰነበት።

ዳንኤልና ሁለቱ ጓደኞቹ ይህን ትእዛዝ ሰምተው ቢደነግጡም፣ ዳንኤል ሕልሙንና ፍቺውን ለመናገር እንደሚችል ገልጦ ጊዜ እንዲሰጠው ጠየቀ። ወዲያውም እግዚአብሔር የናቡከደነዖርን ሕልም ከነፍቹው አስታወቀው።

ታላቁ ምስል፣ አራት ታላላቅ የዓለም መንግሥታትን የሚወክል ነበር። በወርቅ የተመሰለው ራስ የናቡከደነዖርን መንግሥት፣ ከእርሱ በኋላ ደግሞ በብር የተመሰለው ሌላ መንግሥት፣ በናስ የተመሰለው ታችኛው ክፍል ደግሞ ሦስተኛውን መንግሥት፣ እግሮቹ እኩሉ በብረት፣ እኩሉ በሸክላ የተመሰሉት ደግሞ አራተኛውን መንግሥት ይወክላሉ። በራእዩ (በሕልሙ) መሠረት ናቡከደነዖር ድንጋዩ የእግሮቹን ምስል ሲመታውና ሲፈጨው አይቶ ነበር። በመከርም ጊዜ በእውድግ ላይ እንዳለ እብቅ ሆነ፤ ነፋስም ወሰደው። ዳንኤል በመጨረሻ በፊቱ የነበረውን ሁሉ የሚያጠፋና ምድርን የሚሞላ አምስተኛ መንግሥት በመንግሥተ ሰማያት እንደሚኖር አመልክቷል። ናቡከደነዖር፣ ዳንኤል በሰጠው የሕልም ፍቺ በመደነቅ እሱንና ጓደኞቹን የመንግሥቱ ከፍተኛ ሹማምንት አደረጋቸው።

ናቡከደነዖር ከሞተ በግምት ከአርባ ዓመት በኋላ ዳንኤል ራሱ ሕልም አየ። በሰባተኛው ምዕራፍ እንደተዘገበው ትንቢቱ በአራት አውራጆች ተመሰሉ በቅደም ተከተል ቀርቧል። ባቢሎን በአንበሳ ሲመሰል፣ ሁለተኛው ሚዶን-ፋርስ ግዛት በታላቅ ድብ፣ ሦስተኛው የታላቁ እስክንድር ግዛት አራት ራሶችና ክንፎች ባሉት ነብር፣ አራተኛው እጅግ አስፈሪና የበረታም የብረት ጥርሶች ባሉት አውራ ተገልጧል። የሦስቱን መንግሥታት ማንነት ዳንኤል ራሱ በዝርዝር ገልጧል፣ የትንቢቱንም ፍጻሜ አመልክቷል። በጣም የሚያስገርመውና ልዩ ትኩረትም ሊሰጠው የሚገባው ግን፣ አራተኛው መንግሥትና ፍጻሜው ሲሆን፣ ይህንንም ዳንኤል 7:7-28 ላይ መመልከት ይቻላል።

ነቢዩ (ከምዕራፍ 7-8) በትክክል እንደተነበየው፣ የባቢሎን መንግሥት በሚዶን-ፋርስ ተተካ። ሚዶን-ፋርስም በታላቁ እስክንድር (ግሪክ) መንግሥት

ተተካ። ስለ ሮም አወዳደቅ ታሪክ አይዘግብ እንጂ ስለ አነሣሡ ብዙ ተናግሯል። እነዚህ ትንቢታዊ ዘገባዎች በዚህ ምዕራፍ ማብቂያ ላይ ይቀርባሉ።

ሆኖም በዳንኤል ትንቢት ውስጥ ሁለት ያልተፈቱ እንቅጥሮች አሉ። አንደኛ፣ የአራተኛው መንግሥት መጨረሻ በታሪክ አልተዘገበም። ሁለተኛ፣ አምስተኛውና ከሮም ግዛት የሚቀጥለው መንግሥት ከሰማይ የሚመጣ መሆኑ፣ ተተንብዮ ነበር። እንደ መጀመሪያው ሁሉ፣ የዚህም ፍጻሜ በታሪክ አልታየም። እስከዛሬ ያሉት የገቢዩ ትንቢቶች በትክክል ከተፈጸሙ፣ የወደፊትኛም ሊፈጸሙ እንደሚችሉ መቀበሉ ያዳግተን ይሆን?

◆ በዳንኤል ትንቢታዊ ራእይ ውስጥ ያለው የጊዜ ክፍተት*

እንደ ሌሎቹ የብሉይ ኪዳን ነቢያት ሁሉ፣ የዳንኤል ትንቢትም እስከ ክርስቶስ የመጀመሪያ ምጽአት ድረስ ያለውን ጊዜ ይገልጥና እስካለንበት ዘመን ማብቂያ ያለውን ክፍት ይተወዋል። በድምሩ ከአንድ ሺህ ዘጠኝ መቶ ዓመታት በላይ መሆኑ ነው። ክርስቶስ መጀመሪያ እንደመጣ (እንደተወለደ) ትንቢቱ በብዙ መልኩ የተፈጸመና ያበቃ መስሎ ነበር። ያልተፈጸሙ ትንቢቶች ከክርስቶስ ዳግም ምጽዓት በፊት የሚደረገውን ከንውን የሚገልጡ ተደርገው ተወሰዱ። የዚህ ምክንያቱ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች የአሁኑን ዘመን ሁኔታ በዝርዝር አለመመልከታቸው ነው። ክርስቶስ ግን እንደ ነቢይነቱ በማቴዎስ 13 እና በማቴዎስ 24፡3-14 ባለው ክፍል በማብራራትና ግልጥ በማድረግ፣ የአሁኑ ዘመን ከንውን ሂደት ሲያከትም፣ የብሉይ ኪዳን ነቢያት ትንቢት እንደሚፈጸም ገልጧል። ይህ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ፍጻሜ ክፍተት ጉዳይ ደቀ መዛሙርቱ ጥያቄዎች እንዲያነሡ አድርጓቸው፣ ኢየሱስም ተገቢውን መልስ ሰጥቷቸዋል።

ስለ አሁኑ ዘመን የሰጠው ገለጣ በማቴዎስ 24፡3-14 ባለፈው ምዕራፍ ተዘርዝሯል። ታዲያ ትንቢቱ ስለ ዘመኑ ፍጻሜ ምን አለ? በዮሐንስ ራእይ ከተገለጠው የዘመናችን ክፍተኛ ትንቢታዊ ከንውን ጋር እንዴት ይጣጣማል?

◆ የዳንኤል ትንቢቶች ማረጋገጫ በዮሐንስ

የራእይ መጽሐፍ ከምዕራፍ አራት እስከ አሥራ ስምንት ባለው ክፍል የዘመኑን ማብቂያና አውዳሚ ድርጊቶች ያስረዳል። ከፍተኛ ችግር እንደሚኖርና ያም ሁኔታ ዓለምን ለታላቅ ጦርነት እንደሚዳርጋት በአጠቃላይ ገለጣ ያስረዳል።

ሐዋርያው ዮሐንስ፣ ዳንኤል ከኖረበት ዘመን ስድስት መቶ ዓመታት በኋላ ነበር ራእዩን የጻፈው። ይሁን እንጂ ስለ ዘመን መጨረሻ ተጨማሪና ተመሳሳይ ዝርዝር ራእዮችን ተመልክቷል። በራእይ ምዕራፍ 13 ላይ

* ገጽ 52 ላይ የቀረበውን ሥዕላዊ መግለጫ ይመልከቱ።

የተመለከተው ታላቅ የዓለም መንግሥት፣ የዓለም መሪ እና ፍጻሜ በዳንኤል ከተገለጠው ጋር አንድ ነው። ፍጻሜው በክርስቶስ ዳግም ምጽአት ጊዜ ከመንግሥተ ሰማያት በሚመጣው መንግሥት ይሆናል። እንደ ዳንኤልና ዘካርያስ ያሉ የብሉይ ኪዳን ነቢያትና ሐዋርያው ዮሐንስ እንዳመለከቱት፣ ኢየሩሳሌም የውዝግቦች ሁሉ ማዕከል ትሆናለች። የመጨረሻው የዓለም ጦርነት ማዘገጫም ትኩረትም ናት። ይህን በቅድሚያ በዝርዝር የገለጠው ኢየሱስ ነበር።

◆ የቅድስቲቱ ከተማ ርኩሰት

ደቀ መዛሙርቱ ወደ ኢየሱስ ቀርበው የዘመን መጨረሻ ምልክትና የመጨው መንግሥትህ ሁኔታ እንዴት ነው? ብለው ጠይቀውት ነበር (ማቴ. 24:3)። በማቴዎስ 24:1-14 ላይ ስለ ሁኔታው ጠቅላላ ያሉ ምልክቶች ከሰጠ በኋላ ኢየሩሳሌም ራሷ የጌታ ዳግም ምጽአት በደጅ መሆኑን የምትጠቁም መሆኗን እንዲህ በማለት ገልጧል፡ “እንግዲህ በነቢዩ ዳንኤል የተባለውን የጥፋት ርኩሰት በተቀደሰችው ስፍራ ቆሞ ስታዩ፣ እንባቢው ያስተውል፣ በዚያን ጊዜ በይሁዳ ያሉት ወደ ተራራዎች ይሸሹ” ብሏል (ማቴ. 24:15-16)።

በነቢዩ ዳንኤል “የጥፋት ርኩሰት በተቀደሰችው ስፍራ ይቆማል” የተባለውና ኢየሱስ የጠቀሰው ይህ ገለጣ ምን ማለት ነበር? ይህን ርእስ ዳንኤል በሦስት ክፍሎች መደብ እንዲህ በማለት አስተዋውቋል። “ከእርሱም ጋር ሠራዊቶች ይቆማሉ፣ መቅደሱንም ግንቡንም ያረክሳሉ፣ የዘወትሩንም መሥዋዕት ያስቀራሉ፣ የጥፋትንም ርኩሰት ያቆማሉ” (ዳገ. 11:31)። ብዙ ተርጓሚዎች እንደሚሰማሙበት፣ ይህ ትንቢት ዳንኤል ከሞተ ከሦስት መቶ አምሳ ዓመት በኋላ ከ175 እስከ 164 ዓመተ ዓለም በሶሪያዊው መሪ በአንቲዮካስ ኤፒፊኒስ [Antiochus Epiphanes] ተፈጽሟል። ይህ ሰው አይሁድን ያሠቃየና ያሳደደ ከመሆኑም በላይ እምነታቸውንም ለመደምሰስ ሞክሮ ነበር። ቤተ መቅደሳቸው ውስጥ በመሠዊያቸው ላይ አሳማ ሠዋበት። በተቀደሰው ስፍራም የግሪኮችን ጣዖት አስቀመጠ። ይህን በማድረግ ከተቃወሙት አይሁዳውያን አሥር ሺህ ያህሉን ገደለ። ያን ለመግለጥ ነበር፣ “የጥፋትንም ርኩሰት በተቀደሰች ስፍራ ያቆማሉ” ያለው። እንግዲህ ከዚህ ፍጻሜ ካገኘ የዳንኤል 11:31 ትንቢት በመነጣት፣ ወደፊት የሚፈጸም ተመሳሳይ ሁኔታን የሚገልጡ ሁለት የዳንኤል ትንቢቶችን ለመረዳት ይቻላል።

በዳንኤል 9:27 የተገለጠው የወደፊቱ የዓለም ገዥ “መሥዋዕቱንና ቁርባኑን ያስቀራል”። በተጨማሪም “በቤተ መቅደሱ አስጸያፊ የጥፋት ርኩሰት ያስቀምጣል፤ እስከተቆረጠውም ፍጻሜ ድረስ መቅሠፍት በአጥፊው ላይ ይፈሰሳል”።

እንደገናም በዳንኤል 12:11 “የዘወትሩም መሥዋዕት ከቀረና የጥፋትም ርኩሰት ከቆመ ጀምሮ ሺህ ሁለት መቶ ዘጠና ቀን ይሆናል” ብሎ ይተነብያል። እነዚህን ክፍሎች በጥንቃቄ ስናጠና ክርስቶስ ዳግም ከመምጣቱ በግምት ሦስት ዓመት ተኩል ቀደም ብሎ የሚዲትራኒያኑ አምባገነን መሪ የአይሁድን የቤተ መቅደስ ሥርዓት ያረክሳል፤ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መሥዋዕታዊ አምልኮ እንዳይደረግ ይከለክላል። እነዚህ ድርጊቶች የፍጻሜው ዘመን ለመቅረቡ ልዩ ምልክቶች፣ እንዲሁም የእስራኤልና የዓለም የመከራ ዘመን ወዲያው ለመከሰቱ ማስረጃዎች ናቸው። ይህ ድርጊት የሚፈጸመው ኢየሩሳሌም ውስጥ ስለሆነ፣ ስለ መጨረሻው ዘመን ክንውኖች ኢየሩሳሌምን በጥንቃቄ ልንመለከት ይገባናል። የትንቢቱ ቁልፍ ምልክትነትም እዚህ ላይ ነው።

የዳንኤል ትንቢት ወግ አጥባቂ አይሁዳውያን ቤተ መቅደሳቸውን ኢየሩሳሌም ውስጥ ለመሥራትና በሙሴ ሕግ መሠረት ጥንታዊውን መሥዋዕት ለማቅረብ ፍላጎት እንዳላቸው ያመለክታል። ርኩሰቱን የሚፈጽመው የመካከለኛው ምሥራቅ መሪ (የዓለም መሪ የመሆን ሚና የሚያገኝም ይመስላል)፣ የፖለቲካ ብቻ ሳይሆን ሃይማኖታዊ ሥልጣንም ይኖረዋል። የሚቀጥለው ጊዜ ደግሞ “የያዕቆብ መከራ ዘመን” ይባላል (ኤር. 30:7)፤ ይህ ጊዜ በእስራኤል ላይ ታላቅ ስደትና ዓለም አቀፋዊ ውጥረት የሚያመጣበት ይሆናል። በዓለም ላይ ስለሚመጣውም ጠቅላላ ጥፋት ማስጠንቀቂያ ነው። አዲሱ የዓለም መሪ የአይሁድን አምልኮ ሥርዓት ለማገድ በሚያደርገው መከራ፣ ራሱን ኢየሱስ ክርስቶስን እንደሚተካ ሰይጣን አድርጎ የሚያቀርብ ሲሆን፣ አንዳንዶችም የክርስቶስ ተቃዋሚ ተብሎ ይጠራል።

◆ የኢየሩሳሌም አይቀሬው ትንቢት

በፍጻሜው ዘመን በዓለም ዙሪያ የሚደረጉ ሁኔታዎች ሁሉ፣ በኢየሩሳሌም ላይ የሚያተኩሩ መሆናቸውን ስለ እርሷ የተነገሩ ትንቢቶች ያመለክታሉ። ዛሬ በመፈጸም ላይ ያሉትን አብዛኛዎቹን ድርጊቶች ኢየሱስ አስቀድሞ ተናግሯቸው ነበር። ይህን በማድረጉም ነቢዩ ዳንኤል ኢየሩሳሌምንም ሆነ የቀረውን ዓለም አስመልክቶ የተናገረው ትንቢት ትክክል እንደሆነ አረጋግጧል። መካከለኛው ምሥራቅ እንደገና የዓለምን ሕዝብ ትኩረት ስቧል፤ ሁኔታዎችም በፍጥነት በመከናወን ላይ ናቸው። ይህ ሁሉ ሁኔታ የሚያስረዳው የትንቢቶቹ ፍጻሜ ሩቅ አለመሆኑን ነው።

ምናልባት ያለነው በአሕዛብ ዘመን ማክተሚያ ወቅት ይሆናል። ዓለም አቀፍ የጋይል ሚዛን ወደ አውሮፓና ሚዲትራኒያን አገሮች እያጋደለ ነው።

ትግሉ ለአዲስ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ኅብረት፣ ሁኔታው ደግሞ ለአዳዲስ መሪዎች መነሣት ተመቻችቷል።

ይህ በእንዲህ እንዳለ በእስራኤልና በፍልስጥኤም ዓረቦች መካከል የሚካሄደው ትግልና ጦርነት የኢየሩሳሌምን ትኩረት ሳቢነት ከፍ አድርጎታል። በአካባቢው የሚያይለው ሃይማኖታዊ ስሜት እውነተኛ ሰላም ለማምጣት እንቅፋት ይሆናል። በመጨረሻም እስራኤልንና ዓረቦችን በማሰገደድ ኢየሩሳሌም ዓለም አቀፍ ከተማ እንድትሆን እንዲስማሙ ያደርጓቸው ይሆናል።

ኢየሱስ በዮሐንስ 14 ላይ በተናገረው መሠረት፣ ዳግመኛ የሚመጣበት ጊዜ ፋቅ አይሆንም። በብዛት በመፈጸም ላይ ያሉት ምልክቶችም ይህንኑ ይጠቁማሉ። የእግዚአብሔር የአሁኑ ዕቅድ አሕዛብም ይሁኑ፣ አይሁድ በኢየሱስ እንዲያምኑና አንድ የምዕመናን አካል እንዲሆኑ ጥሪ ማቅረብ ነው። ይህም ዕቅድ ከተፈጸመ በኋላ የመካከለኛው ምሥራቅ ፌዴራላዊ አንድነት የሚመሠረትበትንና በእስራኤልና በዓረቦች መካከል ያለው ውጥረት የሚፈታበትን ሁኔታ የሚሻ መሪ የሚያስፈልግበት ሁኔታ ይፈጠራል።

ትንቢቶቹ በኢየሩሳሌም ዕጣ-ፈንታ ላይ ስለሚያተኩሩ፣ እኛም ወደፊት የሚሆነውን ለመረዳት በኢየሩሳሌም ከተማ ላይ ማትኮር አለብን። ከተማይቱ ለፍጻሜው ሁኔታ በመዘጋጀት ላይ ናት።

በትንቢቶቹ መሠረት የዓለም አጠቃላይ ሁኔታ በመለወጥ ላይ ሲሆን፣ ተዋናዮቹና መድረኩ ተዘጋጅቷል። በዚህ ድራማ ኢየሩሳሌም የምትጫወተው ቁልፍ ሚና አለ።

ከባቢሉን ምርኮ ጀምሮ ትንቢታዊ ክንውኖች፣ በታሪክ

- 605 ዓ. ዓ. የኢየሩሳሌም መፍረስ (መውደቅ) የባቢሉን ምርኮና የአሕዛብ ዘመን መጀመር (ኤር. 25:9-11፤ ሉቃስ 21:24)።
- 586 ዓ. ዓ. የኢየሩሳሌምና የሰሎሞን ቤተ መቅደስ መፍረስ (ኤር. 52:12-13)።
- 539 ዓ. ዓ. የባቢሉን መውደቅ፣ ሁለተኛው መንግሥት በሜዶንና ፋርስ መጀመር (ዳን. 2:39፤ 5:1-31፤ 7:5)።
- 538 ዓ. ዓ. አይሁዶች ለሁለተኛ ጊዜ ወደ ቅድስት አገር መመለሳቸው (ዕክራ 1:1-2:70)።
- 515 ዓ. ዓ. የመቅደሱ እንደገና በኢየሩሳሌም መሠራት (ዕክራ 3:1-13፤ 4:21-24፤ 5:1-6:18)።

- 445 ዓ.ዓ. የኢየሱሳይም ከተማ የቅጥር ግንብ መሠራት (ኪሳ. 1:1-6:16)።
- 445-396 ዓ.ዓ. የኢየሱሳይም ከተማ ዳግም መሠራት (ዳግ. 9:25)።
- 331 ዓ.ዓ. የሦስተኛው መንግሥት በግሪክ መጀመር (ዳግ. 2:39፤ 7:6፤ 8:1-22)።
- 242 ዓ.ዓ. የአራተኛው መንግሥት በሮም መጀመር (ዳግ. 2:40፤ 7:7)።
- 63 ዓ.ዓ. የሮማውያን ኢየሱሳይምን ድል ማድረግ።
- 20 ዓ.ዓ. ሮማውያን የኢየሱሳይምን ቤተ መቅደስ እንደገና ለመሥራት መጀመር።
- 6 ዓ.ዓ. የኢየሱስ ክርስቶስ ልደት (ኢሳ. 7:14፤ 9:6-7፤ ሚክ. 5:2፤ ሉቃስ 2:4-11)።
- 30-33 ዓ.ም. የኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ (መዝ. 16:19፤ 22:1-21፤ ኢሳ. 53:3-12፤ ማቴ. 6:21፤ 17:22-23፤ 20:18-19፤ 27:33-50፤ 28:1-10)።
- 64 ዓ.ም. የኢየሱሳይም ቤተ መቅደስ ሥራ መፈጸም።
- 70 ዓ.ም. የኢየሱሳይምና የቤተ መቅደሱ መፍረስ፤ የአይሁዶች በዓለም ዙሪያ መበተን (ዘዳ. 28:63-68፤ ማቴ. 24:1-2፤ ሉቃስ 21:20)።
- 1897 ዓ.ም. የጽዮናዊ ንቅናቄ መጀመር- እስራኤል በጥንት ምድሯ መኖሪያ አገር መፈለግ።
- 1945 ዓ.ም. የሩሲያ መንግሥትና የኮሚኒዝም ማየል።
- 1946 ዓ.ም. የዓለም መንግሥት መጀመር፣ የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት መመሥረት።
- 1948 ዓ.ም. የእስራኤል መንግሥት በይፋ መቋቋም፤ የአይሁዶች ለሦስተኛ ጊዜ ወደ አገራቸው መመለስ።
- 1948 ዓ.ም. የዓለም አቀፍ ቤተ ክርስቲያን መጀመር፤ የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ጉባዔ [World Council of Churches] መመሥረት።
- 1956 ዓ.ም. የእስራኤል ግዛቷን ማስፋፋት።
- 1967 ዓ.ም. የእስራኤል ግዛቷን ከዮርዳኖስ ወንዝ እስከ ሰዊዝ ካናል፣ ኢየሱሳይምን ጭምር ማስመለስ።

1973 ዓ.ም. የእስራኤል ወደ ግብፅና ሶሪያ ዘልቃ ግዛቷን ማስፋፋት፤ ከስዊዝ ካናል ለቅቃ ለመውጣትም መደራደር።

1975 ዓ.ም. የግብፅ ስዊዝ ካናልን እንደገና መክፈት።

1979 ዓ.ም. የካምፕ ዴቪድ ስምምነት፤ ከግብፅ ጋር ሰላም።

1982 ዓ.ም. የእስራኤል ፒ.ኤል.አን (የፍልስጥኤም ነጻ አውጭ ድርጅትን) ሊባኖስ ውስጥ ዘልቃ ማጥቃት።

1985 ዓ.ም. የእስራኤል ከሊባኖስ መውጣት።

1990 ዓ.ም. የሳዳም ሑሴን እስራኤልን ለመውጋት በሚያደርጉት ዝግጅት ኩዌትን መያዝ።

መላው ዓለም፣ የባሕር-ሰላጤውን የነዳጅ ዘይትና የመካከለኛውን ምሥራቅ ዓለም አቀፍ ጠቀሜታ በመገንዘብ በኩዌት መያዝ አጻፋውን መለሰ።

የዓለም የሃይማኖት ማዕበል ከፍ እያለ መሄድ

◆ የሃይማኖት ሚና በመጨረሻው ሰዓት

የምዕራቡ ዓለም ሥልጣኔ እስከሃራ በሳይንስ እድገት እና ስለ ዓለም አፈጣጠር በሚሰጠው የአዝጋሚ ለውጥ [Evolution/ኢቮሎሽን] ትንታኔ ረከቶ ነበር የኖረው። አሁን ግን ነገሮች ተለዋውጠዋል። ሥጋት የሌለበትና አስተዋዩ ዓለም መፈራረስ እየጀመረ ነው። ኮከብ ቆጠራ፣ ጥንቆላና ሌሎችም አጋንንታዊ አሠራሮች የዘመናችንን ሰው አስተሳሰብ ይግርካሉ ብለን አስበንም ገምተንም አናውቅ ነበር። ክርስትናም አዳቅሎና ሸቃቅጦ ያቀረበው “የአዲሱ ዘመን እንቅስቃሴ” የብዙዎችን ስሜት ለመግረክ ችሏል።

እንዲህ ዓይነት የአመለካከት ለውጥ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ተማሪዎችን ሊያስደንቅ አይገባም። ስለ መጨረሻው ሰዓት የተነገሩ ትንቢቶች እንደሚያመለክቱት፣ የዓለም መጨረሻ ዘመን ሲቃረብ የሐሰት ሃይማኖቶች እየበዙ የሚሑዱ ክስተቶች ናቸው። ክርስቶስም ቢሆን የሐሰት ሃይማኖቶችና በሃይማኖት ስም ብዙ ማታለል የሚሠሩ የውሸት ነቢያት እንደሚነሡ፣ ብዙዎችንም እንደሚያስቱ አስጠንቅቆናል። እነዚህ ሁሉ ለዓለማችን ችግር ሃይማኖታዊ መፍትሔ እንሰጣለን በማለት አንዳንድ ሞኞችን ያስታሉ።

በዓለም ታሪክ ውስጥ ሃይማኖት በተደጋጋሚ ግዙፍ ሚና ተጫውቷል። ባለፉት ዘመናት የተደረጉ ጦርነቶች፣ እንዲሁም የታላላቅ ታሪካዊ ክንዋኔዎች መንሥኤ የሃይማኖት ግጭቶች ናቸው። መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትንቢት እንደሚያመለክተው፣ ያለንበት ዘመን የመጨረሻው ቢሆንም፣ በዚህም ጊዜ ሃይማኖት ወሳኝ ሚና ይኖረዋል።

◆ የመካከለኛው ምሥራቅ የሃይማኖት ውጥረት

በመካከለኛው ምሥራቅ የሚታየው ውጥረት ሥራ-መሠረት ሃይማኖታዊ ይዘት አለው። እስራኤል ጥንታዊ መሬቷን እንድትይዝ

የሚያነሳሳት ሃይማኖት ብሔራዊ ስሜትና ፖለቲካዊ ምኞት ነው። ዓረቦች አይሁድን የሚጠሉበት ከፊል ምክንያት ዘረኝነት ቢሆንም፣ ከገሃዱ እውነት የምንረዳው ግን ኢየሩሳሌምን የራሳቸው ለማድረግ ያላቸው ሃይማኖታዊ ቅንዓት የጎላ መሆኑን ነው።

አሁን እስላሞች መስጊዳቸውን የሠሩት ጥንት የአይሁድ ቤተ መቅደስ እንበረበት ሥፍራ ላይ ነው። በዚህም የተነሳ አይሁዳዊያን ቤተ መቅደሳቸውን እንዳይሠሩ በስፍራው ያለው መስጊድ እንቅፋት ሆኖባቸዋል። ምንም እንኳን የጥንቱ ቤተ መቅደስ የነበረው አሁን መስጊዱ ካለበት በስተሰሜን አንድ መቶ ሃምሳ ሜትር እልፍ ብሎ እንደነበር የከርሠ-ምድር ተመራማሪዎች ቢያረጋግጡም፣ አይሁዶች በዚህ ቦታ ላይ መቅደሳቸውን ለመሥራት ያላቸው ፍላጎት አልተገታም። ሆኖም ጥንታዊውን “የለቅሶ ግንብ” ጨምሮ ይህን ስፍራ በእጅ ማድረጋቸውና ወደ ቦታውም ለመቅረብ መቻላቸው የ1967ቱ ጦርነት ዋና የሆነና የተቀደሰ ከንውን ተብሎ ይቆጠራል። እንግዲህ በእስራኤልና በዓረቦች መካከል ያለው ዋና ችግር ይኸው ሃይማኖታዊ ጉዳይ መሆኑ ነው።

◆ ቤተ ክርስቲያን በኢየሩሳሌም ላይ ያላት የይገባኛል ጥያቄ

እስራኤልና ዓረቦች በኢየሩሳሌም ላይ ዋናዎቹ ተፈካካሪዎች ቢሆኑም፣ በሚሊዮን የሚቆጠሩና በዓለም ዙሪያ የሚገኙ ክርስቲያኖችም ኢየሩሳሌምን ቅድስት ከተማ አድርገው የሚያስቧት መሆኑ መዘንጋት የለበትም። የፕሮቴስታንት፣ የካቶሊክና፣ የምሥራቅ ኦርቶዶክስ ክብረተኛ ክርስቲያኖች ደጋፊዎች በኢየሩሳሌም ላይ ያላቸው ስሜት ከፍተኛ በመሆኑ፣ ምዕራባውያን መሪዎች የኢየሩሳሌምን የወደፊት ዕጣ በቸልታ ለማለፍ አይችሉም። ክርስቲያኖች፣ እስላሞችና አይሁዶች ምንጫቸው መካከለኛው ምሥራቅ ውስጥ መሆኑ ይታወቃል። እነዚህ በአንድ አምላክ ብቻ የሚያምኑ ሃይማኖቶች ከኢየሩሳሌም ከተማና እግዚአብሔር ለአብርሃም ከሰጠው ተስፋ ጋር ቁርኝት አላቸው። የመካከለኛው ምሥራቅ አካባቢን ውጥረት ለማርገብ የሚወሰደው እርምጃ አይሁዶችንና እስላሞችን ብቻ ሳይሆን፣ በዓለም ዙሪያ ያሉትን በሚሊዮን የሚቆጠሩ ክርስቲያኖችንም የሚያረካ መሆን አለበት። እስራኤልና ዓረቦች ብቻ የኢየሩሳሌምን ዕጣ ሲወስኑ፣ ክርስቲያኖች ዝም ብለው አይመለከቱም። እንግዲህ ከዚህ አንጻር ስንመለከተው፣ ለኢየሩሳሌም ችግር መፍትሔ ሊሆን የሚችለው የምስቱ ሃይማኖቶች የተባበረ ውሳኔ ይሆናል።

◆ የተባበረ የዓለም ሃይማኖቶች ጥረት ሊኖር ይችል ይሆን?

እስከ ሀያኛው መቶ ክፍለ-ዘመን ድረስ የአይሁድ እምነት፣ እስልምናና ክርስትና በመሠረቱ የማይታረቁ መስለው ነበር የታዩት፤ የተወለዱትም በከባድ

ጥረት ነው። ብዙ ስደትና ተቃውሞ ቢገጥሟቸው እንኳን ያን ሁሉ አልፈው እዚህ ደርሰዋል። መካከለኛው ምሥራቅንም ሆነ ዓለምን የወል በሆኑ ሃይማኖታዊ ጉዳዮች ለማስማማት የማይቻል መሆኑን የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ይጠቁማል።

የክርስትና እምነት የተወለደው የፖለቲካ ብጥብጥ በሰፊነትና ምንም ዓይነት ድርጅታዊ መዋቅር በሌለበት ሁኔታ ነበር። በመጨረሻ ቤተ ክርስቲያን ፖለቲካዊ እውቅና ስታገኝ በፍጥነት መደራጀት ጀመረች። ጳጳሳትን በመምረጥ የቤተ ክርስቲያን መማከርቶች ስብሰባ አካሄደች። ፖለቲካ በሚመሰቃቃልበት ጊዜ፣ ቤተ ክርስቲያን ለመደራጀትና መላው መካከለኛው ምሥራቅን ለማረጋገጥ ችላለች።

ይሁን እንጂ፣ በ11ኛው መቶ ክፍለ-ዘመን ቤተ ክርስቲያን በምሥራቅና በምዕራብ ተከፋፈለች። የምሥራቁ ኦርቶዶክስ፣ የምዕራቡ ደግሞ የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያኖች ሆኑ።

ከጥቂት መቶ ዓመታት በኋላም በሮም ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ሌላ ክፍፍል ተፈጠረና የፕሮቴስታንት ቤተ ክርስቲያን ሕልውናዋን አገኘች። እርሷም በበኩሷ በመላው ዓለም በመቶ በሚቆጠሩ የሃይማኖት ወገኖች ተከፋፈለች። በአሥራ ዘጠነኛው መቶ ክፍለ-ዘመን የተለያዩ ቤተ ክርስቲያኖችን ማስተባበር፣ የአይሁድ፣ የእስልምናና የክርስቲያን እምነቶችን ኅብረት የመፍጠርን ያህል የማይቻል መስሎ ነበር የሚገመተው።

◆ ሁሉን አቀፍ የሆነች ቤተ ክርስቲያን ምሥረታ ጅማሪ

በሀያኛው መቶ ክፍለ-ዘመን ታላቅ ለውጥ ተደረገና ዓለም አቀፋዊቷን ቤተ ክርስቲያን ለመመሥረት በፕሮቴስታንት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንቅስቃሴ ተጀመረ። በ1925 ዓ.ም. እና በ1927 ዓ.ም. በተደረጉት ቅድመ ስብሰባዎች ውጤት በ1938 ዓ.ም. ጊዜያዊ የመማከርት ኅብረት ተፈጠረ። ከዚያም በ1948 የዓለም አብያተ ክርስቲያናት መማከርት በእምስተርዳም ተመሠረተ። በዚህ አዲስ ኅብረት መሠረትም በሚሊዮን የሚቆጠሩ ክርስቲያኖች ያሏትና አንድ-ወጥ የሆነች ሁሉን አቀፍ ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም ስምምነት ተደረገ። ከጅምሩም የእምነት ክፍሎችን ሁሉ፣ ግለትም የፕሮቴስታንት፣ የካቶሊክንና የኦርቶዶክስን አብያተ ክርስቲያናት በአንድ ጥላ ሥር ያስባስባል በማለት ተስፋ ተጥሎበት ነበር። የኋላ ኋላ ግን፣ ይህን ኅብረት ለማጠናከር ሲባል ቀድሞ ከነበራቸው መጽሐፍ ቅዱሳዊ እምነት እና ቀጥተኛ የሥነ-መለኮት ትምህርት መራቅ ጀመሩ። የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ተማሪዎችም ይህን ዓለም አቀፍ የአብያተ ክርስቲያናት ኅብረት እንቅስቃሴ ስለ መጨረሻው ዘመን ሃይማኖት ከተነገሩት ትንቢቶች ጋር አያያዙት።

◆ ትንቢታዊ ማስጠንቀቂያ ስለ ሐሰተኛ ነቢያት

የአሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት መሪ የነበረው ሐዋርያው ጲጥሮስ በሰማዕትነት ከመሞቱ ትንሽ ቀደም ብሎ ይህን ጽፏል፡-

“ነገር ግን ሐሰተኞች ነቢያት ደግሞ በሕዝቡ መካከል ነበሩ፤ እንዲሁም በመካከላችሁ ደግሞ ሐሰተኞች አስተማሪዎች ይሆናሉ። እነርሱም የዋጃቸውን ጌታ እንኳ ክደው የሚፈጥን ጥፋት በራሳቸው ላይ እየሳቡ የሚያጠፉ ኑሩቁን አሹልከው ያገባሉ። ብዙዎችም በመዳራታቸው ይከተሉአቸዋል፤ በእነርሱም ጠንቅ የእውነት መንገድ ይሰደባል” (2ኛ ጴጥ. 2፡1-2)።

ጲጥሮስ ግልጥ እንዳደረገው፣ ችግሩ ቀላል በሆኑ ሥነ-መለኮታዊ ልዩነቶች ላይ ብቻ ያተኮረ አልነበረም። ኢየሱስ ክርስቶስ ማን እንደሆነ፣ ምን እንዳደረገና ለምን በመስቀል ላይ እንደሞተ የሚያብራሩ ነጥቦችን ይመለከት ነበር። እነዚህ ጉዳዮች ደግሞ የክርስትና እምነት መሠረቶች ናቸው። ጲጥሮስ ስለ እነዚህ ሐሰተኛ ነቢያት ሲጽፍ ዓመፀኞች፣ ሥነ-ምግባር የጎደላቸውና ሃይማኖታዊ ካባ የደረቡ ግብዞች፣ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ምጽኦት በተነገረው እውነት ላይ የሚዘብቱ እንደሆኑም አመልክቷል (2ኛ ጴጥ. 3፡3-4)።

ሐዋርያው ጳውሎስ በተመሳሳይ ሁኔታ ሰማዕት ከመሆኑ ቀደም ሲል በጻፈው መልእክቱ ጢሞቴዎስን እንዲህ በማለት አስጠንቅቆታል፡-

“ቃሉን ሰበክ፤ በጊዜውም አለጊዜውም ጽና፣ ፈጽመህ እየታገሥህና እያስተማርህ ዝለፍና ገሥጽ፤ ምክርም። ሕይወት የሚገኝበትን ትምህርት የማይታገሡበት ዘመን ይመጣልና። ነገር ግን ጆሮዎቻቸውን የሚያሳክክ ስለሆነ እንደገዛ ምኞታቸው ለራሳቸው አስተማሪዎችን ያከማቻሉ” (2ኛ ጢሞ. 4፡2-4)።

የይሁዳ መልእክት በሙሉ እንዲሁ ከሐሰተኛ አስተማሪዎች እንድንጠበቅ የሚያስጠነቅቅ ነው።

ሥነ-መለኮታዊ ትምህርትን አስመልክቶ የሚነሣ ክርክር አዲስ ነገር አይደለም። ከመጽሐፍ ቅዱስ መሠረታዊ እምነት ማፈንገጥ በየዘመናቱ በተደጋጋሚ ተከሥቷል። በሀያኛው ክፍለ-ዘመን ግን ከመቼውም በላቀ ሁኔታ ከመሠረታዊ የመጽሐፍ ቅዱስ እምነት የወጣ የሥነ-መለኮት ለውጥ ታይቷል። መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ነው የሚለው የጋራ አቋም ዛሬ በብዙ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች ዘንድ ተቀባይነት የለውም። የሥነ-መለኮት ምሁራን ለመጀመሪያ ጊዜ “እግዚአብሔር ሞቷል” ብለው ዓወጁና በእምነት ፋንታ የክህደት ትምህርት ተስፋፋ። ዓለም ወደ የትንቢቶች ፍጻሜ

በምትገሰግስበት ወቅት በሃይማኖት ጉዳዮችም ሁኔታው ለዚህ ፍጻሜ በመመቻቸት ላይ ነው።

◆ የመናፍስት ትምህርት መስፋፋት

ሐዋርያው ጳውሎስ ከተናገራቸው ዋና ዋና ትንቢቶች አንዱ፡ “በመንፈስ ግን በግልጥ በኋለኞች ዘመናት አንዳንዶች የሚያስቱ መናፍስትና በውሸተኞች ግብዝነት የተሰጠውን የአጋንንት ትምህርት እያደመጡ ሃይማኖትን ይክዳሉ” በማለት ለጢሞቴዎስ የጻፈው ነው (1ኛ ጢሞ. 4:1)። ትንቢቱ በመጨረሻው ዘመን ሰዎች የክርስትና እምነታቸውን ብቻ ሳይሆን፤ አጋንንትና አጋንንታዊ ትምህርቶችንም ጨምሮ እንደሚከተሉ አስመልክቶአል። ይህ ከመጨረሻ ዘመን ምልክቶች አንዱ ሲሆን፤ ሰዎች ውሸቱን እውነት ነው ብለው እንዲቀበሉ ያደርጋቸዋል።

ባለፈው ትውልድ የቅዱሳን መጻሕፍትን እውነተኛነት የሚቀበሉ ክርስቲያኖች ካልሆኑ በቀር የዘመናችን ሰው በመናፍስት ወይም በአጋንንት ሕልውና ያምናል ብሎ መገመት አዳጋች ነበር። ዛሬ ግን ይህ ትምህርት ለመጽሐፍ ቅዱስ ደንታ በሌላቸው ብዙ ሰዎች ዘንድ ተቀባይነት አግኝቷል።

ያለ ድምፅ አዕምሮ ለአዕምሮ መግባባት ዛሬ ሳይንሳዊ እውነታ ሆኖአል። ተጨማሪ የመግባቢያ ስሜቶች ምርመራ ግኝቶች፣ ጠንቋዮች ከመታገን መናፍስትና ከሕይወት ጋር ልዩ ግንኙነት ማድረግ እንደሚችሉ ይነገሩናል። የሞቱ ሰዎች መናፍስት ተመልሰው ስላለፈው፣ ስለ አሁኑ ጊዜና ስለ ወደፊቱ ልዩ ምሪት እንደሚሰጡ ያስረዳሉ።

መናፍስት ሰዎችን ሊረዱ ወይም ጠቃሚ መመሪያ ሊሰጡ ይችላሉ የሚለው እምነት ከፍተኛ ተቀባይነት እያገኘ ነው። ይህ የመናፍስት ትምህርትና ሃይማኖት [Spiritism/ስፒሪቲዝም] ከምን ጊዜውም ይልቅ በመስፋፋት ላይ ነው። ከተፈጥሮ በላይ የሆነ ኃይል እንዳላቸው የሚያውጁ አዳዲስ የሃይማኖት መምህራን ተነሥተዋል። ብዙ ሰዎችም ከመናፍስት፣ ማለትም ከአጋንንታዊው ዓለም ጋር የመገናኘት ፍላጎት እንዳላቸው ይናገራሉ። መምህራኖቹም በትምህርታቸው ታዋቂነትን አግኝተዋል።

ምንም እንኳን ይህ ሁኔታ በአብዛኛው የሚታየው ክርስቲያን ባልሆኑ ሰዎች አካባቢ ቢሆን፤ ከመናፍስት ጋር መገናኘትና ከእነርሱም መመሪያ ማግኘት አለብን የሚለው ትምህርት ወደ ቤተ ክርስቲያንም ዘልቋል። መጻሕፍትና ጋዜጦች ለዓመቱ የሚሆነውን ትንቢት በየዓምዶቻቸው ያወጣሉ። የመናፍስት አገልጋዮች ተወዳጅና ታላላቅ ሰዎች ሆነዋል። የአጋንንትን ኃይል የሚያሳዩውና፣ “አጋንንት አውጪው” [“The Exorcist”/“ዘ ኤግዘርሲስት”] የተሰኘው ፊልም በሚሊዮን የሚቆጠሩ ተመልካቾችን ስሜት ለመማረክ ችሏል።

ከማይታዩ ነፍሳት ጋር ለመለማመድ የሚደረገው ሙከራ በአደንዛዥ እፅ የተደገፈ ሲሆን፣ ይህ ጠቅላላ ድርጊትም አስፈሪ የሰይጣን ማታለል ነው። እነዚህ ሁሉ ሁኔታዎች የመጨረሻውን ጊዜ የትንቢት ቃል የሚከተሉ አስገራሚ እድገቶች ናቸው። የክርስትና እምነትና ግብረገብነት ከብዙዎች ዘንድ የተወገደ በመሆኑ፣ ወደ መናፍስት ትምህርትና ጥንቅላ የሚያመራው አዲስ አዝማሚያ፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ክርስትናን በሰይጣን እንደሚተካ ግልጥ ነው።

◆ ቀጥሎ-ስ ምን ይሆናል?

ሐዋርያው ጳውሎስ ስለ መጨረሻው ዘመን መቅረብ በ2ኛ ተሰሎንቄ 2፡1-12 መልእክቱ አስጠንቅቋል። የተሰሎንቄ ሰዎች በሐሰተኛ ነቢያት ትምህርት ግራ መጋባታቸውን በመረዳትና ስለ መጨረሻው ጊዜ በማስመልከትም አራት ነገሮችን በቅደም ተከተል ገልጧል። ነጥቦቹ የአርማጌዶን ጦርነት ከምንጊዜውም ይልቅ መቅረቡን ለአዋቂዎችና ለስተዋዮች ያመለክታሉ።

በመጀመሪያ፣ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ አለማመንና ከእምነት መራቅ ስለመብዛቱ ይህን ጽፏል፡-

“ነገር ግን ወንድሞች ሆይ፣ ስለ ጌታችን ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ መምጣትና ወደ እርሱ ስለ መሰብሰባችን፣ በመንፈስ ወይም በቃል ወይም ከእኛ እንደሚመጣ በመልእክት የጌታ ቀን ደርሶአል ብላችሁ፣ በአእምሮአችሁ እንዳትናወጡ፣ እንዳትደነግጡም እንለምናችኋለን። ማንም በማናቸውም መንገድ አያስታችሁ፣ ከህደቱ አስቀድሞ ሳይመጣና የዓመፅ ሰው እርሱም የጥፋት ልጅ ሳይገለጥ አይደርስምና” (2ኛ ተሰ. 2፡1-3)።

ጳውሎስ፣ ዓመፅ ሲል “ከእምነት ማፈገፈግ” ማለቱ ነው። ከሃዲ የሚለው ቃል በአዲስ ኪዳን ዓመፅ ከሚለው ግሪክኛ የተወሰደ ነው።

ሁለተኛ፣ በአማኞች አድሮ በዓለም ያለውን ክፉ ነገር የሚቃወመው መንፈስ ቅዱስ ክርስቲያናች ከተነጠቁ በኋላ በዚህ ምድር አይኖርም። በዓለም ዙሪያ በእያንዳንዱ ክርስቲያን ውስጥ ያለው መንፈስ መጥፋት፣ ዓለም አይቶት የማያውቀው ዓይነት የክፋትና የዓመፅ ሥራ እንዲሰፋፋ ያደርጋል። ይህም የዓለም ቤተ ክርስቲያን ምንም የክርስትና እምነት በሌላቸው ሰዎች እጅ እንድትወድቅ፣ እንዲሁም ሌሎች እርኩስ ኃይላት በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ የሚያግዳቸው ነገር እንዳይኖር ያደርጋል።

ሦስተኛ፣ በዚህ ጊዜ የዓመፅ ሰው ጊዜውን ጠብቆ ይገለጣል። ጳውሎስ ስለዚህ ሲጽፍ የሚከተለውን ብሏል፡-

“በገዛ ራሱ ጊዜም ይገለጥ ዘንድ የሚከለክለውን አሁን ታውቃላችሁ። የዓመፅ ምስጢር አሁን ይሠራልና። ብቻ ከመንገድ እስኪወገድ ድረስ አሁን የሚከለክል አለ። በዚያም ጊዜ ጌታ ኢየሱስ በአፋ መንፈስ የሚያጠፋው፣ ሲመጣም በመገለጡ የሚሸረው ዓመፀኛ ይገለጣል። ይድኑ ዘንድ የእውነትን ፍቅር ስላልተቀበሉ ለሚጠፉ የእርሱ መምጣት በተለምዶት ሁሉና በምልክቶች፣ በሐሰተኞች ድንቅኛም በዓመፀም መታለል ሁሉ እንደ ሰይጣን አሠራር ነው።” (2ኛ ተሰ. 2:6-10)።

ይህ የዓመፅ ሰው ኢየሱስ ክርስቶስን እንዲተካ በሰይጣን የታቀደ ነው። ይህም የተለያዩ ሰይጣናዊ ሥራዎች መጀመር ምልክት ሲሆን፣ ዓለምን በሞላ ያሳስትና በመጨረሻ ሰዎች እንደ አምላክ እንዲያመልኩት ያስገድዳቸዋል።

አራተኛ፣ የዓመፅ ሰው የሚያካሂደው ክፉ ሥራ ክርስቶስ በዓለም ላይ ለመፍረድና ክፋትን ለማጥፋት በሚመጣበት ጊዜ ያከትማል። ይህ ድርጊት ከአርማኒዶን ጦርነትና ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም መጥቶ በምድር ከሚዳኝበት ጊዜ ጋር ይገጣጠማል።

◆ ሁሉን አቀፍ የሆነች ቤተ ክርስቲያን መከሰት

በመነጠቅ [“Rapture”] ጊዜ እውነተኛ ክርስቲያኖች ከምድር ሲሰወፍ፣ ፍርሃትና ሽብር ይከተላል (1ኛ ተሰ. 4:13-18)። ይህም የሃይማኖትን ብጥብጥ አስወግዶ ሥርዓት ለማስያዝ ይቻላል ዘንድ የዓለምን ሃይማኖታዊ ድርጅት መኖር አስፈላጊነት ያንላዋል። ከብዙ ሚሊዮን ሕዝቦች መሰወር፣ ከተፈጥሮ አደጋ፣ ከአጋንንት ኃይል መጨመር፣ ከሐሰተኛ ነቢያት ምልክትና ተአምር ማድረግ የተነሳ ዓለም አስተማማኝ የሆነ ነገር ለመጨበጥ ትሻለች፤ ሕዝቦቿም ግራ በመጋባትና እርዳታ በመፈለግ ፊታቸውን ወደ ዓለማዊቱ ቤተ ክርስቲያን ይመልሳሉ።

እውነተኛ አማኞች በሌሎበት የካቶሊክ፣ የፕሮቴስታንትና የኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት በጋራ እንደ ብርቱ ሃይማኖታዊና ፖለቲካዊ ተቋም ይፈጥራሉ። ይህች ሁሉን አቀፍ ቤተ ክርስቲያን በዓለም ዙሪያ ብዙ መቶ ሚሊዮን አምላኪዎችን ለመቆጣጠር ኃይል ይኖራታል። የሚቃወሟትን ሁሉ የማጥፋት ችሎታ አላት (ራእይ 17:6)። ከመካከለኛው ምሥራቅ ፖለቲካ ባለ ሥልጣናት ጋርም ኅብረት ይኖራታል። ይህ ከንውን ሁኔታዎችን አመቻችቶ በዓለም ፍጹም አምባገነን መንግሥት ያስነሣል።

ያልተቀደሰው ኅብረት በራእይ 17 ላይ በቀይ አውሬ በምትጋልበው ጋለሞታ ተመስሏል። የመጽሐፍ ቅዱስ ተንታኞች ጋለሞታዋ ሴት የመጨረሻውን ዘመን ሃይማኖት፣ ቀዩ አውሬ ደግሞ በሚዲትራኒያን ውህደት

የሚመሠረተውን መንግሥት የሚወክሉ ናቸው ይላሉ። ይህ ኅብረታቸው ጊዜያዊ መረጋጋት ቢያመጣም፣ ሰዎች ከእውነተኛ ሃይማኖት እንዲርቁ፣ እግዚአብሔርንም እንዲሰድቡ ያደርጋል።

የጥምር ኃይላቸው አንዱ ውጤትም እስራኤልን አስገድዶ ለሰላም ማዋዋል ነው (ወደ ኋላ እንመለከታለን)። የአይሁድ ሃይማኖት ማንሰራራት እንደተጠበቀ ሆኖ የሰላም ውሉ እስካልተደፈረ ድረስ ለጥቂት ጊዜ የሚቆይ ይሆናል። ይህን የፖለቲካና የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ውህደት ተከትሎ በሌላው ክፍለ ዓለም ስደትና ሰማዕትነት የሚጀምር ቢሆንም፣ የመጨረሻው የዓለም ሃይማኖት የሚከሰተው ግን ዘግይቶ ነው።

◆ እግዚአብሔርን አለማመን ለመጨረሻው የዓለም ሃይማኖት ቁልፍ መሆኑ

ከሀያኛው መቶ ክፍለ-ዘመን ክሥተት አንዱ የኮሚኒዝም መነሣትና እግዚአብሔር የለም በሚለው ትምህርት [Atheism/ኤቲይዝም]* የዓለምን አንድ ሦስተኛ ሕዝብ ለመቆጣጠር መቻሉ ነበር። ምንም እንኳን ኮሚኒዝም በመጨረሻው ዘመን ፖለቲካ ወሳኝ ሚና ባይኖረው፣ ከክህደት ትምህርት [ኤቲይዝም]፣ ከ“ማቲሪያሊዝም” [Materialism] እና ከወታደራዊ ኃይል ጋር የተሳሰረ በመሆኑ፣ ዓለም አቀፍ የአምልኮ ድርጅት እንዲፈጠር ምክንያት ይሆናል።

የቤተ ክርስቲያንና የመካከለኛው ምሥራቅ የፖለቲካ መሪዎች ከእስራኤል ጋር የሰላም ድርድር በሚያደርጉበት ዘመን፣ ሐዋርያው ዮሐንስ ጋለሞታይቱ ቤተ ክርስቲያን ከሚዲትራኒያኑ አምባገነን ጋር ግንኙነት ባላቸው አሥር ነገሥታት ተቃጥሎ እንደምትጠፋ ገልጧል። ይህም ክርስቶስ ዳግም ከመምጣቱ ሦስት ዓመት ከግማሽ በፊት ይሆናል። የመጨረሻው ዘመን ሃይማኖት በክህደትና በራስ ወዳድነት እንደሚሞላ የእግዚአብሔር ቃል ይገልጣል። በባህርዩም ራሳቸውን ከበው እንደ አምላክ አምልኮን ካሉት ርማውያን ነገሥታት ጋር ተመሳሳይነት አለው።

* “ኤቲይዝም” በቀላሉ ሲተረጎም እግዚአብሔር የለም የሚል እምነት ነው። ሆኖም ይህ እምነት ሃይማኖቶች ስሕተት ናቸው ብሎ የሚያስተምር ብቻ ሳይሆን፣ ለአንድ ሕዝብ ደገንነት ጎጂ በመሆናቸው መጥፋት ይኖርባቸዋል ብሎ እስከማለትም ይደርሳል። በዚህ ረገድ ኤቲይዝም ሌሎችን በግላጫ ሳይሆን፣ በግድ ሃይማኖታቸውን ለማስቀየር የሚፈልግ ራሱን የቻለ ሃይማኖት ይሆናል። ይህ ዓይነት ኤቲይዝም ባለፉት ጥቂት አመታት በሩሲያና በሌሎች አገሮች እንደታየው የማርክሲስት ኮሚኒዝም ነው።

ኮሚኒዝም በዓለም ላይ ተቀባይነትን እያጣ ቢሆንም፤ የክህደት ትምህርቱ ግን ወደፊት ለምትቋቋመዋ የአምልኮ ድርጅት መሠረት ቢሆን ይችላል። በዳንኤል 11:36-38 እንደተጻፈው የመጨረሻው የዓለም ገዥ አማልክትን ይንቃል፤ በዚህ ፋንታ ግን “የአምባዎቹን አምላክ” ያከብራል። በግልጽ እንዲታየው ይህ አምላክ ወታደራዊና የገንዘብ ኃይል ነው። የመጨረሻው ዘመን የዓለም ሃይማኖት በሰይጣን ኃይል ለተሞላውና የዓለም መሪ ለሚሆነው መስገድ ይሆናል። ይህ መሪ ኢየሱስን እንዲተካ በሰይጣን የተዘጋጀ ነው። የዓለም ቤተ ክርስቲያን ንቅናቄ ቀደም ብሎ በመጀመር፤ ለዓለም ቤተ ክርስቲያን ብቅ ማለት ጥርጊያ ጎዳናውን እያመቻቸ ነው። ኮሚኒዝምም ዓለምን ለመጨረሻው ዘመን የእግዚአብሔር ክህደት ያዘጋጃታል። ይህ ሁሉ ሁኔታ የመጨረሻው ዘመን መዳረሻ የሆነው መድረክ ቀደም ብሎ መጀመሩን ያስረዳል።

◆ ሆኖም አያውቅ

በዓለም ታሪክ ውስጥ የመጨረሻውን ዘመን ሃይማኖት ትንቢት በተመለከተ እንዳለንበት ዘመን ሁኔታዎች ተግልጿተው አያውቁም። በእኛ ትውልድ ብቻ ነው የእስራኤል ማቆጥቆጥ፤ የዓለም ቤተ ክርስቲያን መመሥረት፤ የእስልምና ሃይማኖት መጠናከር፤ የመናፍስት ትምህርት መስፋፋትና የኤቲደስት ፍልስፍና በዓለም መዳረስ ትንቢት በአስደናቂ ሁኔታ ሲፈጸም የታየው። የዓለምን ሃይማኖት በተመለከተ ወደ አርማኒያን የሚያመራው መንገድ ቀደም ብሎ ተዘጋጅቷል። ወደ ጥፋት በመጓዝ ላይ ያለውም የዘመናችን ትውልድ ይሆን ይሆናል።

አውሮፓን መለወጥ

◆ አዲስ የዓለም ሥርዓት

የዓለም ኃይል ሚዛን በአሜሪካና በሩሲያ የበላይነት ሥር እስከሆነ ድረስ፣ ከዚያ ውጭ አዲስ ሥርዓት ወይም አዲስ መሪ ሊኖር የሚችለው እንዴት ነው? በብረት መጋረጃ [Iron Curtain] በተከፋፈለችው አውሮፓ እንዴት እንደ ጥንታዊው የሮማ ዓይነት መንግሥት ሊመሠረት ይችላል? አሜሪካና ሩሲያን ሳይጨምር በዳንኤል 7:7 እና 24 እንደተገለጠው፣ ሥልጣን ወደ አሥር መንግሥታት ሊዛወር ይችላል?

እነዚህ ጥያቄዎች የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ተማሪዎችን ለዓመታት ሲያወዛግቧቸው ቢቆዩም፣ አሁን ግን የዓለም የወደፊት ሁኔታ ግልጥ እየሆነ መጥቷል። አዲሱ የዓለም ሥርዓት ብቅ እያለ ነው። ሰላምን ማስፈን፣ የነዳጅ ዘይት አቅርቦትን ማረጋገጥና በመካከለኛው ምሥራቅ ሁከትን ማቆም የአዲሱ ሥርዓት ዋነኛ ዓላማዎች ናቸው።

ዓለምን ለመቆጣጠር ኃይላቸውን ሁሉ የሚያስተባብሩትና በኃያልነት የሚነሡት አሥር መንግሥታት እነማን ይሆኑ? አሜሪካም ሆነች ሩሲያ ባልቻሉበት ወይም ፈቃደኛ ሆነው ባልተገኙበት ወቅት በመካከለኛው ምሥራቅ ሰላም ለማስፈን ቃል የሚገባው ማን ይሆን? የአሜሪካና የሩሲያ ዓለምን የመቆጣጠር ብቃት አዲሱ መሪ ከመነሣቱ በፊት የሚያከትም መሆኑ ይታወቃል። ታዲያ ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወዲህ ያለው የኃይል ሚዛን የሚዛባው እንዴት ነው? በቅዱሳት መጻሕፍት ትንቢት የተነገረላቸው መንግሥታትስ ወደ መድረኩ ብቅ የሚሉት በምን አኳኋን ይሆን? አዲሱ መሪ ሥልጣን ሲይዝ ምን ዓይነት ሁኔታዎች ይከሠታሉ?

◆ የሩሲያ በምሥራቅ አውሮፓ አገሮች ላይ ማየል

ከ1945 እስከ 1985 የነበረው የሩሲያ የውጭ ፖሊሲ በምሥራቅ አውሮፓ አገሮች ላይ ያላትን የበላይነት ማጥበቅ ነበር። የስታሊንን አመራርና

አስተሳሰብ ወደ እነዚህ አገሮች አስገባች። ምንም እንኳን ቨብርና ግለሰብን እንደ ጣኦት የማምለኩ ጉዳይ ከ1953 ወዲህ እየቀነሰ ቢመጣ፣ ኅብረተሰቡን ለጥ ሰጥ አድርጎ ማስተዳደሩ በሩሲያ ወታደሮች አማካይነት ቀጥሎ ነበር። የተከፋፈለችው አውሮፓ፣ ዓለም ዓቀፋዊ እውነታ ሆና ለአሠርት ዓመታት ቆይታለች። ጀርመን በኢኮኖሚና በወታደራዊ ኃይል እንዳትገለብት ያደርጋታል በሚል እምነት ሶቪየት ኅብረትን ጨምሮ ብዙ አገሮች የአውሮፓን መከፋፈል ይደግፉ ነበር።

የምሥራቅ አውሮፓ ኢኮኖሚ እንደ ሶቪየት ኅብረት በማዕከላዊ ዕቅድ ይካሄድ ነበር። የኢኮኖሚ የአመራር ብልሹነትና የአስተዳደር መዋቅራዊ ችግሮች ተዳምረው ግልጥ ኢኮኖሚያዊ ቀውስ አመጡ። በ1973 ዓ.ም. የምሥራቅ አውሮፓ አገሮች የነዳጅ ዘይት እንዳን ችግር በከፍተኛ የነዳጅ ምርቷ ከታወቀችው ሶቪየት ኅብረት ጋር የገገድ ስምምነት በመፈራረም ተወጡት። በኋላ በይፋ እንደታየው ግን ሶቪየት ኅብረት ራሷ በነዳጅ ዘይት አቅርቦት አስከፊ የኢኮኖሚ ችግር ፈጥራ ነበር።

የምሥራቅ አውሮፓ አገሮችም ኃይልን ለመቆጠብ በከሰል ለመጠቀም ተገደዱ። ውጤቱም አስከፊ የአየር ብክለትና የማይሸር የአካባቢ ብልሽት አምጥቷል። ጥፋቱ በዚህም ብቻ አላበቃም።

የ1980ዎቹ ዓመታት እንደተጀመሩ፣ የምሥራቅ አውሮፓ አገሮች ኢኮኖሚ አሽቆለቆለ። የአገሮቹ መዋዕል ንዋይ እድገት በውጭ ብድር ክፍያ ጫና ተገታ። የሠራተኛው የማምረት ኃይል በማሽቆልቆሉ የምርት መጠን ቀንሶ ለውጭ ገበያ በሚላከው ምርት ላይ ተጽዕኖ አሳደረ።

የምሥራቅ አውሮፓ አገሮች ከውጭ ከሚያስመጡት ኃይል በስተቀር ሌላ ስላልነበራቸው ችግሩ ከፋባቸው። ሶቪየት ኅብረትም ብትሆን ለምታቀርብ ላቸው ነዳጅ በውጭ ምንዛሪ ወይም በቁሳቁስ እንዲከፈላት ከማድረጓም በላይ የምትልከውን ነዳጅ መጠን ቀነሰች። ይህን በመሰለ የከፍያ ጫና ሥር በመውደቃቸው ለኢንዱስትሪ ልማት የሚውለው መዋዕል ንዋያቸው ተግጠጠ።

በኤሌክትሪክ ኃይል ለመጠቀሙም ቢሆን ያው ከሶቪየት ጥገኝነት አልወጡም። የችግራቸው መፍትሔ በመስፋፋት ላይ የነበረው የኮከሊየር ኃይል ምንጭ ነበር። የማዕከላዊ ዕቅድ ነዳፊዎች እንደሚሉት 50% (አምሳ ከመቶ) የሚሆነው የምሥራቅ አውሮፓ የኤሌክትሪክ ፍጆታ ከኮከሊየር ኃይል ሊገኝ ይቻላል። ነገር ግን በ1986 ዓ.ም. በሚያዝያ ወር በቼርኖቤል [Chernobyl] (ሩሲያ) የተከሠተው የኮከሊየር ኃይል ማመንጫ አደጋ በኮከሊየር ኃይል ላይ ያለውን መተማመን ቀነሰው። በእነዚህና በሌሎቹም ችግሮች ላቢያ በሶቪየት ኅብረትና በምሥራቅ አውሮፓ ክልል ፍጹም ለውጥ ማድረግ አስፈላጊ ነበር። ይህ ሁሉ ሁኔታ እንዲህ ባለ ፍጥነት ይከናወናል ብሎ ማን አስቦ ነበር?

◆ የሶቪየት ኃይል ማክተም

በመጋቢት 1985 ዓ.ም. ሚካኤል ጎርባቾቭ [Mikhail Gorbachev] የሶቪየት ኅብረት ኮሚኒስት ፓርቲ ጠቅላይ ጸሐፊ ሆነው ተመረጡ። እርሳቸው የወረሷቸው ያረጀ ፍልስፍናና ወደ ኋላ የሚጎትቱ አያሌ ችግሮች ብቻ ነበሩ። ቢሮክራሲው፣ የሞራል ውድቀትና የኢኮኖሚ ችግሮችም እንዲህ በቀላሉ የሚታዩ አልነበሩም።

ምንም እንኳን ፋሲያ በምሥራቅ አውሮፓ ላይ ያላት ቁጥጥር ማብቃት እስከ 1989 ዓ.ም. ድረስ ዓቢይ ጉዳይ ሆኖ ባይታይ፣ የለውጡ አጀንዳ የጀመረው፣ አገሪቱ ሥር ነቀል ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ለውጥ ካላደረገች ለሕልውናዋ አሥጊ ሁኔታ የሚፈጠር መሆኑን የራሷ ፖለቲካ ምሁራን ባመኑበት ወቅት ነበር። ነገር ግን የምሥራቅ አውሮፓ አገሮችን ሶቪየታዊያን ማድረግ ሳይቆም እንዴት ሶቪየት ኅብረትን አውሮፓዊት ማድረግ ይቀጥላል?

“የፕሪስትሮይካ” [Perestroika] ፕሮግራም በኅብረተሰባዊነት የተከሰተውን የኢኮኖሚና የፖለቲካ ውድቀት በኃይል ለማስወገድ የሰፈረ ቢሆንም፣ የቀድሞዎቹ ገዥዎች የአውሮፓ ይዘታቸውን በፈቃዳቸው የሚለቁ አልሆኑም። በምሥራቅ አውሮፓ ላይ አንሰራርቶ የነበረው የሶቪየት የበላይነት የተሰበሰበረው ጭቆና ባንገረገፋቸው የየአገሮቹ ዜጎች ቆራጥ ተጋድሎ ሲሆን፣ ይህም የሆነው ከ1989-1990 ዓ.ም. ባለው ጊዜ ነበር።

ነገር ግን በምሥራቁ ክልል ያሉትን የአውሮፓ አገሮች ማገበራዊ፣ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች ምን ዓይነት ውህደት ነው ሊቀርፋቸው የሚችል?

◆ አዲስ እውነታ በምሥራቅ አውሮፓ

በ1990ዎቹ መጀመሪያ ዓመታት ላይ አውሮፓ በሽግግር ላይ ነበረች። የበርሊን ግንብ ከምሥራቅ ጀርመን መንግሥትና የፖሊት ቢሮ አባላት ጋር ፈርሷል። በቼኮዝሎቫኪያ አሌክሳንደር ዱብቼክ [Alexander Dubcek] እንደገና የተዋቀረው ፊደራላዊ ጉባኤ ፕሬዚዳንት በመሆን ተመርጠው ነበር። በሶፊያ [Sofia] (በቡልጋሪያ) ከፍተኛ ሰላማዊ ሰልፍ ከተደረገ በኋላ የኮሚኒስት ፓርቲው አምባገነንነት አክትሞ በምትኩ ነጻ ምርጫ ተካሂደ። በሩሜኒያ የኒኮላይ እና ኤሌና ቻውቼስኩ [Nicolae and Elena Ceausescu] መገደል ወደ ታላቅ ደም መፋሰስ ሊያመራ የነበረውን የእርስ በርስ ብጥብጥና ጦርነት ለአፍታ ጋብ አደረገው። በፓላንድ ውስጥ የነጻነቱ ንቅናቄ ከፍተኛ ደረጃ ደርሶ ነበር።

የምሥራቅ ጀርመኖች በብዛት ወደ ምዕራቡ ክፍል መፍለስ ወደ አንድነት በፍጥነት እንዲያመሩና የምዕራብ ጀርመንን ማርክ (ገንዘብ) የጋራ

መገበያየቱም እንዲሆን አደረገ። በክልሉ በተካሄደው የመጀመሪያ ምርጫ ምሥራቅ ጀርመናዊያን ከመቶ አርባ ዘጠኙ (49%) ውህደቱን ደገፉ። ይሁን እንጂ፣ ሁሉም ነገር እንደተገመተው ቀላል አልነበረም። በሐንጋሪና በፖላንድ የተባባሰው የኑሮ ውድነት፣ ወደ ነጻው ኢኮኖሚ የሚደረገው ሽግግር፣ የዋጋ ጎረታ፣ ሥራ አጥነትና ለደመወዝተኛው የሚደረግለት ጭማሪ ባለበት መገታትን ሊያስከትል እንደሚችል ያረጋግጣል። ነጻው ገበያና ዲሞክራሲያዊ መንግሥት አሮጌውን የንግድ እግር ብረት ሰባብረው ብርቱ አንድነትን ለመፍጠር ይችሉ ይሆን?

ምሥራቅ አውሮፓስ ነዳጅ በማስመጣቱ ረገድ ያለባትን ጥገኝነት እንዴት ትላቀቀው ይሆን? በ1990 ዓ.ም. ምሥራቅ ጀርመን ብቻ 150,000,000 በርሜል ነዳጅ ዘይት ትፈልግ ነበር። ከዚህ 90% ከሶቪየት ኅብረት የሚመጣ ነው። የጎዝላቪያ የሚያስፈልጋትን 120,000,000 በርሜሎች በሙሉ እንዲሁ ከሶቪየት ኅብረት ማግኘት ነበረባት። ፓላንድ 110,000,000 በርሜል ነዳጅ ያስፈልጋታል፤ ከዚህ አብዛኛውን እጅ የምትሸፍንላት ሶቪየት ኅብረት ናት። ሐንጋሪም 62,000,000 በርሜል ነዳጅ ያስፈልጋት ነበር። ፋሲያ በ1990 ዓ.ም. የመካከለኛው ምሥራቅ ብጥብጥ ከመነሣቱ በፊት በአንድ ዓመት ብቻ ከአንድ ቢሊዮን በርሜል በላይ የነዳጅ ዘይት ወደ ውጭ ልካለች። ከዚህም አብዛኛው ወደ ምሥራቅ ጀርመን ነበር የገባው። ሲተነተንም፣ ለምሥራቅ ጀርመን (13%)፣ ለጅርጋላንዳ (12%)፣ ለፖላንድ (10%)፣ ለቡልጋሪያ (10%)፣ ለኢጣሊያ (9%)፣ እና ለሐንጋሪ (6%)፣ መሆኑ ነው።

◆ ነዳጅ ዘይት በብዛት የሚፈልግ ማነው?

አሜሪካንም በ1990 የመካከለኛው ምሥራቅ ብጥብጥ ሲጀምር ከማንኛውም አገር ይበልጥ ነዳጅ ከውጭ ታስገባ ነበር። ወደ አገር ውስጥ የምታስገባው ዓመታዊ ፍጆታ ከ2.4 ቢሊዮን በርሜል በላይ ሲሆን፣ ግማሽ ያህሉ በሥራ ላይ ያሉ መሣሪያዎቿ የሚንቀሳቀሱትም ከውጭ በሚመጣ ነዳጅ ነበር። ሳውዲ ዓረቢያ ናት ከማንኛውም አምራችና ላኪ አገር ይበልጥ ነዳጅ ታቀርብላት የነበረች።

የጃፓን የኢንዱስትሪ ብልጽግና የተመሠረተው በነዳጅ ላይ እንደመሆኑ መጠን በዓመት 1.2 ቢሊዮን በርሜል ነዳጅ ትፈልግ ነበር። ከዚህ ፍላጎት 30% በላይ የሚሆነውን የምታስመጣው ከፋርስ ከባሕረ-ሰላጤ አገሮች ነው። ሆኖም ጃፓን የነዳጅ ዋጋ ቢወደድባትም የመክፈል አቅም ነበራት።

በአጠቃላይ ሲታይ ምዕራብ አውሮፓ ነበረች ከአሜሪካ ይበልጥ ነዳጅ የሚያስፈልጋት። ምሥራቅ አውሮፓም ቢያንስ 442,000,000 በርሜል ነዳጅ

በተጨማሪ ፈልጋለች። በድምሩ የተባበረችው አውሮፓ 2.8 ቢሊዮን በርሜል ነዳጅ ዘይት ከውጭ ማስገባት አስፈላጊነቷ ማለት ነው። ምዕራብ ጀርመን ከ1970ዎቹ እስከ 1990 ባለው ጊዜ የኃይል አጠቃቀም ብቃቷን ከፍ አድርጋ ስለነበር፣ የውህደቱ ጉዳይ ሲነሣ የነዳጅ ዘይት ዋጋ፣ የኃይል አጠቃቀም ብቃትና የአካባቢ ሁኔታ ዋነኞቹ ተጠቃሽ ችግሮች ነበሩ። በሀያ አንደኛው ክፍለ-ዘመን አውሮፓ ለመበልጸግ ትችል ዘንድ እጅግ ከፍተኛ ነዳጅ ዘይት ያስፈልጋታል። አህጉሪቱ ጥቂት የነዳጅ ምርትና ለሚቀጥሉት አሥር ዓመታት የሚሆን ጥቂት ቀሪ የኃይል ምንጭ አማራጮች ይኖሯታል።

◆ ፋብሪካዎቹ ቢቆሙ

ሽብር ፈጠራ፣ ግልጥ ጦርነት፣ የኬሚካል ወይም ባክቴሪያሎጂካል ጦርነት ወይም የኮከሊዮር ጦርነት የባሕረ-ሰላጤውን ምርት ቢጎዳው ወይም በከፊል ቢያበላሸው ምን ይኮናል? በ1990 ዓ.ም. ኢራቅ፣ ግብፅ፣ ሶሪያ፣ እስራኤልና ኢራን የኬሚካል ጦር መሣሪያዎች አከማችተዋል ተብሎ ይታመን ነበር። የኮከሊዮር የጦር መሣሪያዎችን ለማስፋፋትና ሥራ ላይ ለማዋል የሚደረገው እሽቅድምድም የጀመረው በ1980ዎቹ ነው። ሆኖም እስራኤል አሲራክ [Osirak] በሚባለው ሥፍራ በመገንባት ላይ የነበረውን የኢራቅ ኮከሊዮር ተቋም በ1981 በቦምብ መደብደብዋ የኢራቅን ዕቅድ አዘገየው።

በሚከፈተው ጦርነት ምክንያት የሚደርሰውን የሕይወትና የንብረት ጥፋት ሳንቆጥር፣ የምዕራቡ ዓለም የኢንዱስትሪ ማሽኖችና የትራንስፖርት መስመሮች ቢቋረጡ የሚደርሰው ኪሳራ ምን ያህል ይሆን? ይህ ሁኔታ ቢከሰት የዓለምን የኢኮኖሚ ሥርዓት ወደነበረበት መመለስ ይቻል ይሆን?

ማን ይሆን በይበልጥ የሚጎዳው? የሚጠይቀውን ዋጋ ከፍሎ በጦርነት ጣልቃ የሚገባ ማነው? መቼም ከነዳጅ ዘይት ምርቷና ከአስቸጋሪው ውስጣዊ ችግሯ ጋር ፋሲያ አትሆንም። አሜሪካም ብትሆን ለራስዋ ነዳጅ ዘይት ማምረት ትችላለች። በተጨማሪ የሚያስፈልጋትንም ከፍይጄሪያ፣ ከሚክሲኮ፣ ከካናዳና ከቪንዙዌላ ለማስመጣት ስለምትችል አካባቢውን ለቅቃ ትወጣ ይሆናል።

በነዳጅ እጦት ሳቢያ ኢንዱስትሪዎቻቸው ቢቆሙ የሚጎዱት አገሮች ለአዲስ ዓለም ሥርዓት የሚጥሩና ከጥንት ሮማውያን ጋር የተመሳሰለ ብልጽግና እንዲኖራቸው የሚሹ አገሮች ናቸው። ያለ ነዳጅ ለመኖር ምንም አቅም የላቸውም። አዲስ ጎብረት መፍጠር፣ ወታደራዊ ኃይል ማግኘት፣ እና በመካከለኛው ምሥራቅ ሰላምን ለማስፈን ጥረት ማድረግ አለባቸው።

ይህ ሰላምን የማስፈን ጥረት ከሮማውያን እገዛዝ ጀምሮ ያልታየ በአውሮፓና አፍሪካ ታላቅ የኃይል መጠናከር የሚያስፈልገው ነው። በዚህ

አዲስና አሥጊ ጨዋታ የሚወዳደሩ ተሳታፊዎች ተዘጋጅተዋል ማለት ይቻላል። ውድድሩም ልክ መጽሐፍ ቅዱስ በቅድሚያ እንዳሳወቀው ይሆናል።

◆ የአሥሩ መንግሥታት ጎብረት መድረክ

በአውሮፓ የታየው ለውጥና የቀዝቃዛው ጦርነት መርገብ ለአውሮፓውያን ትብብር መንገድ ከፍቷል። ከዚህ በፊት ሊሆን አይችልም ሲባል የቆየው የአውሮፓ መንግሥታት ጎብረት በአሁኑ የተካሄደው ለውጥ ውጤት ሆኗል። ይህን ውጤት ጋዜጠኞችም ተንብደውት ነበር። የመካከለኛው ምሥራቅን ሥርዓት ለማስጠበቅ፣ የነዳጅ ዘይትን እንቅስቃሴ በመቆጣጠርና የዓለምን ኢኮኖሚ ለማረጋጋት አሜሪካንና ሩሲያን ያልጨመረ የመንግሥታት ጎብረት አስፈለገ። በአውሮፓና በመካከለኛው ምሥራቅ ባለው ለውጥ ሳቢያ መድረኩ በሚገባ ተዘጋጅቷል፤ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ አሥሩ መንግሥታት ቡድን፣ ስለ አምባገነኑ መሪና ማዕከሉን በመካከለኛው ምሥራቅ ስለሚያደርገው የዓለም መንግሥት የተነበየው እውን እየሆነ ነው። አሁን በዓለማችን የሚታየው ቀውስ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢቶች ክንውን ነው።

◆ ወሳኙ ቁም ነገር

እነዚህ ሐቆች ወደ መንፈሳዊ ጥያቄ ይመሩናል። የመካከለኛው ምሥራቅ መሪ ከመንግሥቱ በፊት ቤተ ክርስቲያን የምትገነባ ከሆነ፣ ይህ ሁኔታ የሚፈጸመው በጣም በቅርቡ መሆን አለበት። ዓላማችን ከዚህ በፊት በታሪክ ከታየው ይበልጥ ለመጨረሻው ትንቢት ፍጻሜ በመመቻቸት ላይ ናት።

ከእያንዳንዱ ሰው አንጻር ሲታይ የመጨረሻው ወሳኝ ነጥብ የወደፊቱ የትንቢት ክንውን ሳይሆን፣ ያ ሰው ክርስቶስን ለመቀበል ተዘጋጅቷል ወይስ አልተዘጋጀም? የሚል ይሆናል። የመጨረሻው ትንቢት እያንዳንዱ ግለሰብ ክርስቶስን እንደ ፈራጅ ይገናኘዋል ይላል። በክርስቶስ አምኖ መዳኑ ነው ዋናው የሕይወት ቁም ነገር።

የአሁኑ የዓለም ወቅታዊ ሁኔታዎች የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢቶች ቃል በቃል እንደተፈጸሙና እንደሚፈጸሙም አመልካችና ጠቋሚዎች ስለሆኑ፣ በክርስቶስ አምኖና ታዘ ለመዳን ወቅቱ አሁን ነው።

መጨው የመካከለኛው ምሥራቅ ሰላም

◆ ዓለም ስለ ሰላም የሚያሰማው ሁካታ

ኢራቅ ኩዌትን በ1990 ዓ.ም. ከወረረች ወዲህ አሜሪካና ተባባሪዎቿ ጦራቸውን ወደ አካባቢው አሠግርተዋል፤ ስለሆነም ከዚህ በፊት ያልታየ ሁኔታ በአካባቢው ተከሥቶአል። የሰሜን ቃል ኪዳን አገሮች (NATO/ኔቶ) ኢራቅ ላይ የጣሉት ማዕቀብ አገሪቱን አስጊ ቀውስ ውስጥ እንድትገባ አድርጓታል። ሳዳም ሑሴን በዓረብ መሬት ላይ የሰፈረውን ጦር እከላከላለሁ በማለት እስላሙን ዓለም ለጅሃድ (ቅዱስ ጦርነት) ጥሪ አደረጉ። ፍልስጥኤማውያንና ሌሎች ከቁጥር የማይገቡ ቡድኖች በፍጥነት የኢራቅን እቋም ደገፉ።

ሰዎች ይታገታሉ፤ ሽብርና ግድያም ተስፋፍቶአል፤ በየዕለቱም የጦርነት ሥጋት እንዳንሃብበ ነው፤ ታዲያ፣ ይህን ድርጊት የዓለም ሕዝብ እስከ መቼ ይታገሣል?

ብቸኛውና ትክክለኛው መፍትሔ የተፋጠጡትን ኃይሎች ትጥቅ የሚያስፈታ፣ ቅራኔዎቹን የሚያስወግድ እና አስተማማኝ ዋስትና የሚሰጥ የሰላም ውል ማድረግ ነው። ከዚህ አንጻር አንድ ኃያል መሪ ዓለምን ካለችበት ምስቅልቅል ሁኔታ አወጣታለሁ በማለት በሚያቀርበው መላ፣ የብዙዎችን ትኩረት ይስባል።

◆ ሰላምና የመጨረሻው ሂደት

የመካከለኛው ምሥራቅ የሰላም ድርድር ስለ መጨረሻው ዘመን ከተነሣት ትንቢቶች አንዱና ትኩረት የተሰጠው ጉዳይ ነው። የሰላም ድርድሩ መፈረም ወደ አርማኒያን ለመድረስ የተወሰነ ጊዜ ብቻ እንደቀረው ያመለክታል። አዲሱን የዓለም አምባገነን መሪም ያስተዋውቀናል። ያም የክርስቶስ ተቃዋሚ ነው።

እንደ ዳንኤል 9:27 ገለጣ፡ ወደ ክርስቶስ ዳግም ምጽአት የሚያቀርቡት የመጨረሻዎቹ ሰባት ዓመታት የሚጀምሩት፤ ይህ የሰላም ስምምነት ውል ሲፈረም ነው። በእስራኤልና በአዲሱ መሪ መካከልም ቃል ኪዳን እንደሚደረግ በዚሁ ክፍል ተጽፎአል (ዳን. 9:26)። ክንውኑ በትኩረት ሲጤን መሪው በ70 ዓ.ም. ከነበረው የሮማውያን መንግሥት እና ኢየሩሳሌምን ካጠፏት ሰዎች ጋር መዛመዱን እንረዳለን። የቃል ኪዳን ዝርዝር ባይሰጠንም፤ ዓላማው የዓረቦችንና የእስራኤልን አለመግባባት ለመፍታት፤ እንዲሁም ለመከሰቱት ምሥራቅ ውዝግብ ዓለም አቀፍ መፍትሔ ለመስጠት ነው። የሰላም ውል አስገዳጅና እስራኤል በጦርነት ያገኘችውን መሬት አስለቅቆ በምትኩ ዓለም አቀፍ ዋስትና፤ ደኅንነትና ብልጽግና የሚሰጣት ይመስል ይሆናል።

◆ የሮማውያን አገዛዝ ማንሠራራት

የእግዚአብሔር ቃል ዛሬ የዓለምን ሁኔታ የሚገልጠው፤ ከሰላም ስምምነት በፊት ካለው የተለየ አድርጎ አይደለም። ከሰላም ውል በፊት በሜዲትራኒያን አካባቢ ያሉ አሥር መንግሥታት ኅብረት ይመሠርታሉ። እነዚህም መንግሥታት በዳንኤል 7:7 እና 24 አሥር ቀንዶች ባሉት አውሬ ተመስለዋል። ይህ የዓለምን የመጨረሻ መንግሥት ግዛት የሚወክል ሲሆን፤ እንደገና የሚያንሠራራውን የሮም ግዛት ያመለክታል። ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ተርጓሚዎች የአውሮፓ የጋራ ገበያ አገሮች ኅብረት [Common Market]፤ የዚህ ትንቢት ፈጻሚ ነው ብለው ያስባሉ። የጋራ ገበያው ምሥራቅ አገሮች አሥሩ መንግሥታት ይሁኑ ወይም ለሌሎች አሥር መንግሥታት ኅብረት ቅድመ ሁኔታ አመቻቹዎች፤ በእርግጠኛነት ለመናገር ያስቸግራል። የመጨረሻው የአሥሩ መንግሥታት ኅብረት የሜዲትራኒያን አካባቢ ለመቆጣጠር የሚያስችል የኢኮኖሚና የፖለቲካ ኃይል የሚኖረው “የታደሰ የሮም መንግሥት” ይሆናል። የመጨረሻው መሪም ከእነዚህ መንግሥታት ሦስቱን ለመቆጣጠር የሚችል መሆን አለበት።

◆ በመለወጥ ላይ ያለችው አውሮፓ ሚና

የቀዝቃዛው ጦርነት ማክተም በአውሮፓ አገሮች መካከል ያለውን ውጥረት በመቀነስ ለአውሮፓ አገሮች ኅብረት ምሥረታ አመቺ ሁኔታ ፈጥሯል። ይህም ብዙዎች ለረጅም ጊዜ ሲያልሙት የቆዩት ጉዳይ ሲሆን፤ በመገናኛ ብዙሃንም በሰፊው ሲወራ የቆየ ነው። አንዳንድ የአውሮፓ መንግሥታት ወታደራዊው ችግራቸው የተወገደ ስለሚመስላቸው ወደ ፖለቲካው አንድነት ያመሩ ይሆናል። በትንቢት በተነገሩት አሥር መንግሥታት ኅብረት ውስጥ

ምናልባት የምዕራብ እስያና የሰሜን አፍሪካ አገሮች ይኖሩበት ይሆናል። አብዛኛዎቹ መንግሥታት የሚመጡት ግን ከአውሮፓ ሲሆን፣ ይህም ጣሊያንን፣ የማይናቅ ግምት የሚሰጣት ስፔይንን፣ ፈረንሳይን፣ ግሪክንና ሌሎችንም ይጨምራል። በአውሮፓ የሚታየው ፈጣን ለውጥ፣ ስለ መጨረሻው ዘመን ከተነገሩ ትንቢቶች ጋር በትክክል የሚጣጣም ነው።

በአውሮፓና በመካከለኛው ምሥራቅ የሚታየው ዓለም አቀፍ ሽኩቻ በአካባቢው ሰላምና የኢኮኖሚ ብልጽግና ያሰፍን ዘንድ የመንግሥታቱ ኅብረት አስፈላጊ መሆኑን ያመለክታል። በዳንኤል ትንቢት በተነገረው መሠረትም ለዚህ ኅብረት ምሥረታ አስፈላጊው ሁኔታ በመመቻቸት ላይ ነው።

◆ የእስራኤል ለድርድር ዝግጁ መሆን

የመጨረሻው ሰላም ከመምጣቱ በፊት አንዳንድ ቅድመ ሁኔታዎች መሟላታቸው እጅግ አስፈላጊ ነው። ውሉ ከመደረጉ በፊትም እስራኤል ወደ ምድሯ መመለስ አለባት። በዚህ መሠረት በ1948 ዓ.ም. ወደ ምድሯ በመመለስ የራሷን መንግሥት አቋቋማ ፖለቲካዊ ዕውቅና ማግኘቷ አስፈላጊና የመጀመሪያ እርምጃ ነበር። ወታደራዊው ጦርነትና ያላቋረጠው ግርግር ለሰላሙ ስምምነት ሁኔታዎችን አመቻችቷል ለማለት ይቻላል። በዓለም ኅብረተሰብ ታላቅ ግፊት ካልተደረገባት እስራኤል በመግባባት የሰላም ስምምነት እስከ መዋዋል ትደርሳለች ማለት የማይታሰብ ጉዳይ ነው።

የዓረብ አገሮች ነጻነት ጉዳይና ያን ተከትሎ የሚከሰተው ዓለም አቀፍ የነዳጅ ቀውስ ወደ መጨረሻው የሰላም ውል አስገዳጅ ግፊት ያደርጋል። በኢንዱስትሪ የበለጸጉ የምዕራብ አገሮች ዓለም አቀፉን የኢኮኖሚ ቀውስ በመፍራት ማንኛውንም መሥዋዕትነት ከፍለው ዓረቦችና እስራኤሎችን ወደ ስምምነቱ ለማድረስ ይጥራሉ። ይህም አሁን በተግባር የሚታይ ሐቅ ነው።

◆ አዲስ የዓለም መሪ ብቅ ማለት

በሁለተኛ ደረጃ የተነገሩት የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢቶች ከመካከለኛው ምሥራቅ ስለሚነሣው መሪ ነው የሚያመለክቱት። የመሪው አመጣጥ የሰላሙ ውል ከመፈረሙ ቀደም ብሎ ሲሆን ይችላል። መካከለኛው ምሥራቅ ዛሬ እንዲህ ያለውን የዓለም መሪ ይሻል። እርሱም መካከለኛው ምሥራቅን በዕቅድና በፕሮግራሙ የሚግርክና የሚያስተባብር ብቻ ሳይሆን፣ ዓለምን አጠቃሎ የሚገዛ ይሆናል። ወዲያውኑ ትኩረቱ በአውሮፓና በዓረብ አገሮች በሚደረግ የመሪነት ትግል ላይ ይሆናል። ተልዕኮውን ለመጀመርም ጊዜውን በመጠበቅ ላይ ነው። እርሱ ብቅ ከማለቱ በፊት ግን፣ ክርስቶስ በተሰፋ ቃሉ መሠረት ለቤተ

ክርስቲያኑ ይመጣሉታል። በመካከለኛው ምሥራቅ የሚካሄደው ዓለም አቀፍ ክንውንም ይህ የቤተ ክርስቲያን መነጠቂያ ጊዜ በጣም መፋጠኑን ያመለክታል።

መጪው የሰላም ስምምነት ምን ቅርፅ ይይዝ ይሆን? ከብዙ አስደናቂ ልምዳችን በመነሣት የሰላምን ውል ቅርፅ መተንበዩ ያስቸግረናል። እንዲሁም ምን ዓይነት አሠቃቂ ሁኔታዎች ይህን አስገዳጅ የሆነ ስምምነት አስፈላጊ እንዲሆን እንደሚያደርጉ ለመተንበይ ያስቸግራል። ወደፊት ጦርነት የሚደረግ ከሆነ፣ ውጊያው የሚካሄደው በምን ይሆን? በኪሚካል ወይስ በኮከሊየር ጦር መሣሪያዎች?

የድርድሩ ውጤት ምንም ይሁን ምን እስራኤልን ከተደጋጋሚ ወታደራዊ ጥቃትና ሥጋት የሚያተርፍ መሆን አለበት። ዓለም አቀፋዊው ሰላም ጠባቂ ግብረ ኃይል በአዲሶቹና በአሥሩ መንግሥታት ጎብረት መሠረት ግጭት በተነሣባቸው አካባቢዎች በመገኘት ድንበር ያስከብር ይሆናል። የሰላሙ ስምምነት አንዱ ክፍልም አጠቃላይ ትጥቅ ማስፈታት ሊሆን ይችላል። በድርድሩ ወቅት ኢየሩሳሌም ዓቢይ የመወያያ ነጥብ ስትሆን፣ እስራኤል ደግሞ ከተማይቱን አሉኝ ከምትላቸው ነገሮች ሁሉ አልቃ ነው የምትመለከታት። ያለ ጥርጥር ኢየሩሳሌምን ዓለም አቀፍ ከተማ ለማድረግ ከፍተኛ ፍጭት ይደረጋል። አይሁዶች ብቻ ሳይሆኑ ክርስቲያናቸውን እስላሞች በከተማይቱ የመጠቀም መብት ያገኙ ይሆናል። ቤተ መቅደሱ ዓለም አቀፋዊ ክልል ሲሆን፣ በአንጻሩም እስራኤል በጦርነት የያዘችው ግዛቷ ይቀንሳል።

ዓረቦች ካላቸው ኃይል አንጻርና፣ አሜሪካም እስራኤልን በመደገፍ ከምታሳየው ተለዋዋጭ ፖሊሲ አኳያ ሲታይ፣ ኢየሩሳሌምን የማይጨምር ማንኛውም ድርድር ዓረቦችን ያረካቸዋል ብሎ ማሰብ የማይቻል ነው።

ይህ የሰላም ስምምነት ቶሎ ይደረግ ይሆን? እዚህ መላ ምት ውስጥ እጁን የሚያስገባ የለም። መደረጉ እንደማይቀር ግን፣ ቅዱሳት መጻሕፍት በእርግጠኛነት ገልጠዋል። በአዲሱ የዓለም ገዥና በእስራኤል መካከል ቃል ኪዳን ይደረጋል (ዳን. 9:27)። ቃል ኪዳኑም እስራኤል ሃይማኖታዊ ሥርዓቷን መፈጸም እንድትቀጥል፣ ቤተ መቅደሷን እንድትሠራና በአይሁድ እምነት መሠረት መሥዋዕት እንድታቀርብ የሚፈቅድ ይሆናል። ይህ ሁሉ አስቀድሞ በዳንኤል 9:27፤ 12:11 የተጠቀሰ ሲሆን፣ ኋላም ጠላቶቿ ቃል ኪዳኑን አፍርሰው የዘወትር መሥዋዕቱን እንደሚያስቆሙ በክርስቶስ ተነግሯል (ማቴ. 24:15)።

◆ ቃል ኪዳኑ ሲፈርስ

በአሁኑ ጊዜ የሚደረግ ማንኛውም የሰላም ውል ዘላቂ ሳይሆን፣ እስራኤልን የማጥቂያ አመቺ ጊዜ ለማመቻቸት መሆኑን ከዓረቦች ጉባኤ

የሚነፍሰው ጭምጭምታ ይጠቁማል። ይህ ሴራ ከእስራኤል ጋር ዘላቂ ሰላም የማይፈልጉትን አንዳንድ የፍልስጥኤም አንጃዎች አስደስቷቸዋል። ስለዚህ የሰላም ውል ለጊዜው ቢደረግ እንኳን ይፈርሳል። ይህ የሰላም ውል፣ በእግዚአብሔር ቃል የተተነበየና ከሚዲትራኒያን ክልል ኅብረት የሚወጣው መሪ ዓለም አቀፍ እውቅና ለማትረፍ ሲል የሚያደርገው ነው። ስምምነቱ የሚሠራው ለሦስት ዓመት ተኩል ሲሆን፣ መሪው ይበልጥ ዓለም አቀፍ ኃይል ያገኝ ዘንድ እንደ መወጣጫ ይግለገልበታል። በኋላ ግን ሆን ተብሎ ስምምነቱ እንዲፈረስ ይደረግና ለዓለም ታላቅ ጥፋት፣ ለእስራኤልም አስከሬ ስደት የሚያስከትል ሁኔታ ይፈጠራል። የዚህን ቃል ኪዳን አለመከበር ክርስቶስ “ታላቅ መከራ” (ማቴ. 24:21) ብሎታል። ኤርምያስም “የያዕቆብ መከራ ዘመን” ይለዋል (ኤር. 30:7)።

◆ የሰላሙን አለቃ መጠበቅ

እስራኤላውያን በያዕቆብ መከራ ዘመን በአይሁድ ላይ የሚደርሰውን ስደት በአንክሮ ይመለከቱ ዘንድ ዓይኖቻቸው ይበሩላቸዋል። ከዚህ ቀደም በሰዎች የተገባላቸው ተስፋ ሁሉ ከንቱ እንደሆነ ይገነዘባሉ። የዚህ ትንቢት በግልጽ መሟላት የመሢሐ የመጀመሪያ መምጣት እንደተፈጸመና ዳግም ምጽአቱም መቃረቡን እንዲገነዘቡ ያደርጋል። በሦስት ዓመት ተኩሉ ታላቅ መከራ ወቅት ወደ ጌታ የሚመጡ አዲስ አማኞችም በኢየሱስ ዳግም ምጽአት ተስፋ ላይ ሙጥኝ ይላሉ። ኢየሱስ አይሁዳውያንን አስመልክቶ በተናገረው ትንቢት፣ “በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው እስክትሉ ድረስ ከእንግዲህ ወዲህ አታዩኝም” ብሎ ነበር (ማቴ. 23:39)።

ስለሆነም የሰላም አለቃ የሆነው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ምድርን ሲገዛ በኃይልና በክብር እስኪመለስ ድረስ ዘላቂ ሰላም ሊኖር አይችልም።